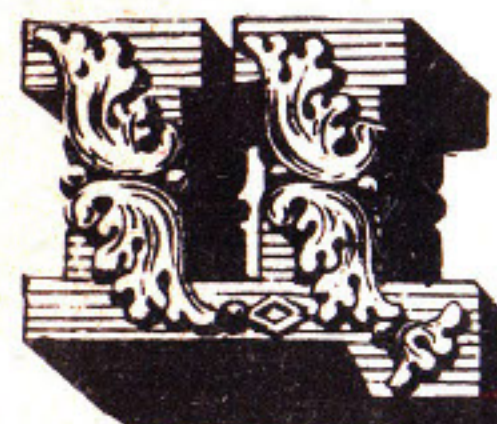
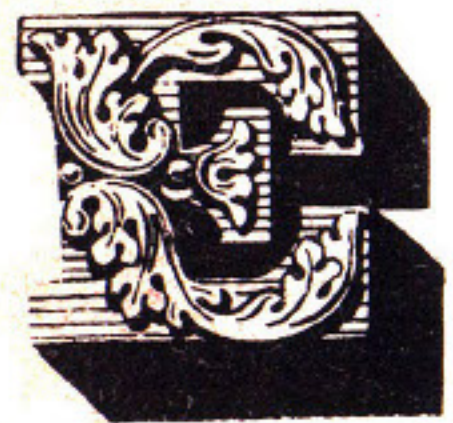
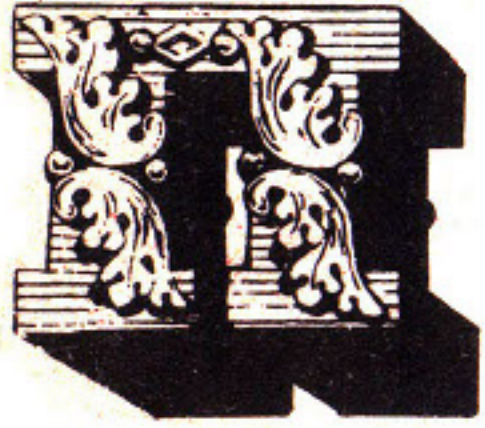

ЖОВТЕНЬ

1977

Київ

Мал. А. АРУТЮНЯЦА

Імпералістична пропаганда без угаву кричала про неминучу загибель молоді радянської держави. Лише американська «Нью-Йорк таймс» з 1917 по 1920 рр. сто три рази каркнула: «Ради більше місяця не протримаються».

Фактична довідка.

Виходить з січня 1927 р.

№ 20 (1014)

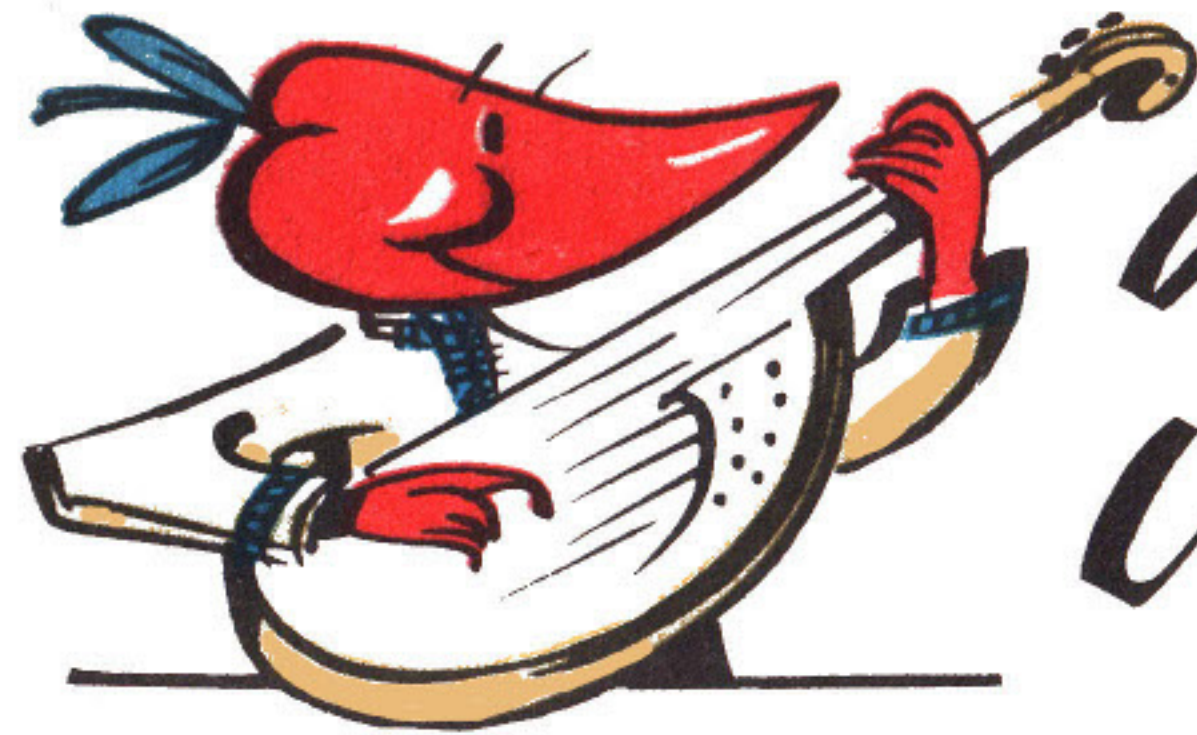
Ціна номера 20 коп.

— Ну що, «пророки», провалились ваші строки?..

peres-ua.

peres-ua.

Першанські співанки (ЮВІЛЕЙНІ)

Розквітай, радянський краю,
Добрим людям — мій уклін!
Я співанки заспіваю
Під бандури передзвін.

Хай вони, мов птиці, лунуть,
Хай звучать-лунають влад:
В нас велике свято нині —
Нам сьогодні — шістдесят!

Ми будуєм, сієм, косим,
До космічних линею трас, —
Ну, а дехто крутить носом,
Вовком зиркає на нас.

Курс наш — вірний, лад
наш — вічний.
Ми несем планеті мир.
Партія Комуністична —
Наш керманіч-проводир.

В нас людина кожна має
Всі свободи і права.
До звитяг нас надихає
Конституція нова!

А колись якісь «пророки»
Гвалт здіймали — тарарам,
Визначали навіть строки,
Скільки жить лишилось нам.

«Тиждень, — мовили, —
од сили,
І впаде радянський лад...»
А ми чхать на них хотіли,
Нам сьогодні — шістдесят!

Про загрозу про червону
Галас чути з Пентагону:
Хоче вибить Пентагон
Ще мільярд на полігон.

Вже нас атомом лякали —
За нейтрон тепер взялись.
Ой, коли б ті генерали
Та й самі не облеклись!

— Як люблю я негра-брата! —
Чути голос «демократа».
...Знять забув лиш
«демократ»
Куклукскланівський халат!

Підхопили десь чужинці
Кримінального злочинця,
Причесали і — в момент:
Не злочинець — дисидент!

І з'являється він скрізь
З янгольською пікою,
Про репресії якісь
Жалібно кувікає.

Хтось там сльози без улину
Лле за «неньку Україну»:
Як це там вона сама,
Без нагайки і ярма?..

Над радянською землею
Має леніновий стяг.
Під Жовтневою зорею
Ми торуєм світлий шлях.

І чимало славних звершень,
На отій у нас путі! —
Це ж бо наш Гагарін
перший
В даль міжзоряну злетів.

І таки ж не випадковість,
Що, здолавши лід-граніт,
Першим
наш прийшов на полюс
Криголам-атомохід.

Не злічить досягнень
славних...
Та усе ж сказати варт:
Знов у засіках державних
Український є мільярд!

Їхня доля — скаженіти,
Злісні вигадки плести,
Ну, а нам — своє робити:
Молодіти і рости!

Тож нехай бандура грає
І звучать співанки влад...
З Жовтнем, друзі, вас вітаю!
Нам сьогодні — шістдесят!

Ваш ПЕРЕЦЬ.

До 60-річчя Великого Жовтня видавництво «ПЛАКАТ»
(Москва) випустило серію плакатів. Нижче подаємо
плакати художників Б. Старчикова, В. Добровольського
та В. Жаринова. Вірші до них написав поет
Сергій СМІРНОВ.

Сильна Советская Отчизна
Под ясным солнцем наших дней.
В единстве стран социализма
Любой из нас
еще сильней.
Мы с чувством локтя
крепнем,
дружим,
Себя в обиду не даем.
А кто нам враг,
тот сядет в лужу
С горластым
Невороньем!

Трубил, орал вороний сброд,
Что «распадется» наш народ.
А он — в горниле всех годин —
Всесилен, славен и един.
Как ни шумна воронья пруть,
Ладонью Солнца не закрыты!

**БЕСПОЩАДНО
РАЗГРОМИМ
И УНИЧОЖИМ
ВРАГА!**

Не раз вороны
в дни сражений
Нам предрекали поражение.
Но нами враг сметен с земли,
Мы от фашизма
мир
спасли!

Несли их «кар-р» на все тона:
«Война-а!»,
«Холодная война-а!»
А мы, и с нами шар земной,
Куем победу над войной.
Единодушие сторон
Сильнее карканья ворон!

«БАУНТІ» ЗАПИТУЄ:

«Чи правда, що шляхом поширення комунізму Росія прагне до світового панування?»

Правда!

Ідея світового панування з'явилася в Росії на другий день Жовтневої соціалістичної революції, тобто 8 листопада 1917 року, рівно о 18 нуль-нуль...

Володимир Ілліч Ленін після обіду, — обід був якраз дуже розкішний: 25—30 грамів чорного сухаря і дві столові ложки пшоняної каші без масла, — отож товариш Ленін, ситно пообідавши, замислився, щось потишеньку наспівуючи.

Коли дружину Леніна, Надію Костянтинівну Крупську, запитали, об чім замислився вождь світового пролетаріату, Надія Костянтинівна відповіла:

— Хіба не догадуєтесь? Бачите, Володимир Ілліч сидить у кріслі, голова закинена трохи назад, очі припружені, — він у глибокій задумі наспівує:

Весь мир насилья мы разрушим
до основанья, а затем
Мы наш, мы новый мир построим.
Кто был ничем, тот станет всем.

Це й була негласна директива В. І. Леніна до світового панування. Ми наш, ми новий мир пострим! — в цьому полягала задача. За перші два тижні Радянської влади більшовики не змогли запанувати над Всесвітом, бо, як ви, очевидно, пам'ятаєте, вони протягом зазначених двох тижнів увесь час збиралися впасти.

Пам'ятаєте, розуміється, тодішній прогноз всього капіталістичного світу:

— Більше, як два тижні, більшовики не продержаться, — впадуть!

Ну, а коли ж їм було взятися за світове панування?

Не впали, і запанувати у Всесвіті не встигли!

Потім — ви це теж, очевидно, пригадуєте! — чотирнадцять капіталістичних держав з ініціативи Уїнстона Черчілля почали допомагати руському народові, — як вони казали, — здобути свободу і користуватися тою свободою разом із поміщиками і капіталістами. Свободу ту чотирнадцять держав везли до нас на танках, на гарматах і несли на вістрях багнетів.

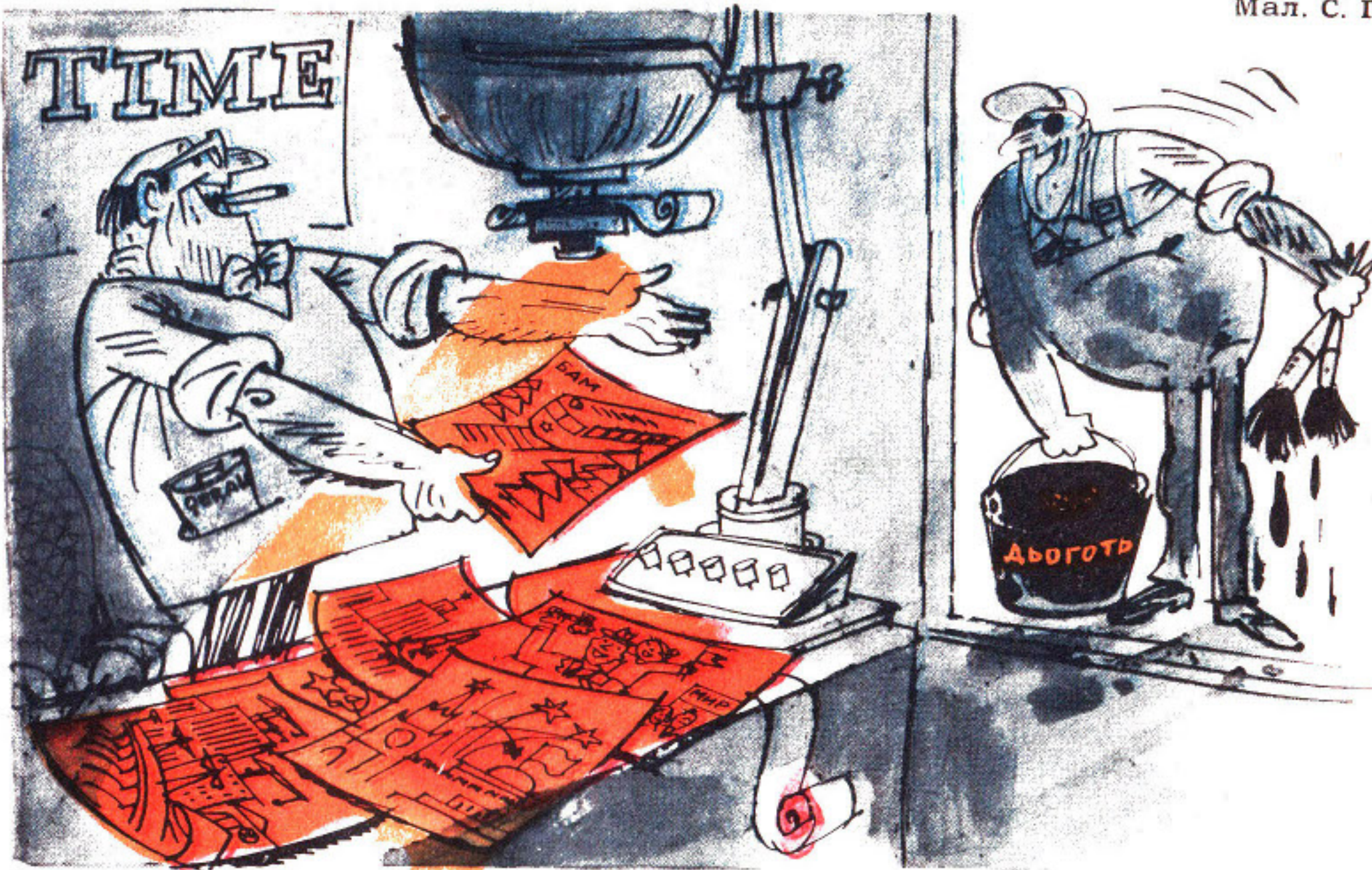
І це, а також те, що більшовики вчилися їсти маленьких дітей (закордонна інформація!) — і було причиною до того, що світове панування довелось трохи відсунути.

Індустріалізація країни, якій капіталістичний світ дуже «допомагав», підтримуючи всілякими способами саботаж спеціалістів, шкідництво на шахтах, фабриках і заводах, — все це не дуже сприяло світовому пануванню.

Далі взялися за колективізацію сільського господарства. В цей період найскладнішою для Радянської влади проблемою (про це багато говорилося й писалося в капіталістичних країнах) була проблема спільної ковдри.

Основною ознакою колективного життя, — як ви глибоко там у капіталістичнім світі переконані, — є усупільнення жінок.

— Сплять усі разом, хто з ким потрапить, діти від матерів відбираються і впоюються комуністичним молоком, тільки від коров червоної масті! — так про колективне життя писала тоді «об'єктивна» капіталістична преса.

— Фотоматеріал про СРСР готовий для ретуші?..

Спати разом для нас не було проблемою, ми зразу навчилися, а от, де було взяти таку спільну ковдру, щоб усіх разом укривала, — на це було витрачено дуже багато часу.

Були організовані спеціальні науково-дослідні інститути спільної ковдри (НДІСПІКО).

Спільну ковдру було винайдено порівнюючи за недовгий час, а от добитися того, щоб цю ковдру вночі, під час сну, не перетягували на себе сильніші члени колективу, — над цим билися дуже довго, аж поки одному кандидату текстильно-ковдрових наук не стукнула в голову блискуча ідея: на тому краю ковдри, що вкриває ноги, робити дірки, куди кожний колективіст, вкриваючись спільною ковдрою, просовував би великий палець правої ноги. Тому серед членів колективу зберігались *liberté, égalité, fraternité* *.

*Свобода, рівність, братерство.

Світове панування відкладалося! Потім друга світова війна. Запахло Гітлером.

Ну, розуміється, на цей час ми приховали ідею світового панування, бо, самі ж ви розумієте, було не до того.

Закінчилася гаряча війна, розпочалася війна холодна. І ми знову взяли здійснювати світове панування.

Як? Ну, ясно, що тільки шляхом поширення комунізму!

Як ми експортуємо у капіталістичні країни комунізм?

Це, розуміється, секрет, але поскільки соціалістична система вже не є монополією Радянського Союзу, можна цей секрет відкрити.

Найкращим способом експортування ідей комунізму в капіталістичні країни є упаковка і пересилка комунізму за допомогою каракулевих смушків.

Як це робиться?

Дуже просто: береться комуністична ідея, скручується у тонісіньку трубочку і завивається у завиток каракулевого смушка.

Коли ви пильненько придивитесь до каракулевого смушка, ви помітите, що один вовняний завиток завинено раз, а другий — двічі. Отам, де завинено два рази, там і закручено комуністичну ідею.

Потрапляючи за кордон, такий смушок з комуністичними ідеями ні в кого не викликає ніякої підозри. Людина носить каракулевий комір, чи шапку, або ціле каракулеве манто (жінки), завитки поволі розкручуються, комуністичні ідеї звідтам випорхують, входять за допомогою жуйної (жевательної) гумки в організм, і людина починає вигукувати, щоб містера Даллеса який-небудь толковий психіатр за голову полапав. Ясно?

ЯК ЦЕ БУЛО

Влітку 1956 року редакція американського сатиричного журналу «Баунті» звернулася до групи радянських письменників, що працюють у жанрі сатири і гумору, з проханням відповісти на деякі запитання редакції.

Видавці журналу дали слово джентльмена, що відповіді радянських письменників будуть надруковані без будь-яких поправок і скорочень, що в них буде збережено кожне слово, кожна кома.

«Баунті» звернувся з проханням і до нашого видатного гумориста Остапа Вишні відповісти на таке запитання: «Чи правда, що шляхом поширення комунізму Росія прагне до світового панування?» Його просили не затягувати з відповіддю, бо вона друкуватиметься в черговому номері журналу.

На другий день приїжджає Павло Михайлович у редакцію «Перця», посміхається і показує мені три сторінки машинопису.

— Оце так я відповів на запитання американського побратима. Прочитайте, будь ласка.

Читаю і сміюся. Вишня взагалі рідко писав не смішно, а цю свою річ для «Баунті» він написав просто блискуче.

— Посилайте, — кажу, — нічого не міняючи. Відповідь правильна. Американці люблять гумор, і вона їм сподобається. Надрукують.

— Чи лі да, чи лі не, — жартує Павло Михайлович.

— Та що ви? — не погоджуюсь з ним. — Ну, може, викреслять тільки оте місце в кінці вашої відповіді, де ви радите американцям знайти толкового психіатра, щоб Даллеса за голову помацав. Але й то не повинні б. Побіццями ж не правити, нічого не викидати, слово джентльмена дали.

— Ну, аллах з ним! Хай буде, як той грек мовив: *лучше живий хорунжий, ніж мертвий сотник*. Хай навіть

не надрукують, зате не скажуть, що не вистачило пороху відповіді на їхнє запитання.

Пішла відповідь Остапа Вишні за океан і наче у воду впала. Ждемо місяць, ждемо три місяці, ждемо півроку, ждемо рік — ні гу-гу! Мовчить «Баунті», не каже ні «да», ні «ні».

Аж будучи в Сполучених Штатах Америки, я довідався, що скоїлось. Прочитали видавці журналу відповіді радянських письменників і за голову схопилися. Що робити? Як бути? Надрукувати? А як це розцінять у держдепартаменті, у ФБР? Не надрукувати, покласти під сукно? А як це розцінять радянські письменники? Ми ж слово дали. Залізне джентльменське слово.

Радились-радились, думали-думали й рішили звернутися за відповідними вказівками у відповідні інстанції. Там довго не думали. Прочитавши відповіді радянських письменників, сказали видавцям «Баунті» так:

— Знаєте, джентльмени, що? Щоб не було ніяких пересудів і неприємностей, не вагайтеся і негайно... прихлопніть свій журнал.

— Ми ж слово дали. Ми мусимо надрукувати, — спробували заперечити видавці журналу.

— Ну, друкуйте, друкуйте! — відповіли їм. — Але запам'ятайте, що ми вас так оддрукуємо, що мама рідна вас не впізнає!..

От і вся демократична розмова. Так і загинув наш заокеанський сатиричний колега «Баунті» при спробі довести, що в Америці процвітає демократія і нічим не обмежена свобода слова. Так і не побачила американського світу відповідь Остапа Вишні, як і інших радянських письменників.

Отакій то світ, «вільний світ», демократичний світ!

Ф. МАКІВЧУК.

Не звиждайтесь так, добродію

Слово Героя Соціалістичної Праці Мирослави Веселовської

Живу ото я, працюю собі, коли якому чую: де-то за мене, Мирославу Веселовську, дуже переживає. Про долю мою турбується, аж гвалт. Розчулилася я буквально до сліз. Бо то ж не рідні, мої, не близькі друзі й навіть не далекі знайомі піклуються, а зовсім чужі — чужі мені по всіх, так би мовити, статтях люди — і раптом виявляють на диво зворушливу турботу. І головне, що то не тільки якісь там підвищено нервові лайдани, що йменують себе дисидентами, а й деякі високі державні мужі, в яких і своїх клопотів по саму зав'язку, знаходять, бачте, час, щоб потурбуватися про мене.

Здавалося б, гадала собі, що коли в тебе у власній хаті доста гризот: не один мільйон безробітних, з якими не знати що робити, і та ж таки постійна інфляція, і куклунскланівці, гангстери, через яких чесні люди бояться вийти на свіже повітря, і тому подібні неподобства, — то коли все це маєш у власній хаті, то де вже, здавалося б, сушити собі голову якоюсь там Мирославою Веселовською з маленького села Йосипівки, що розташувалося під старовинним містечком Олеськом на Львівщині?

Ач, ні! Попри все, знаходять, час, турбуються, хвилюються, переживають. Про що ж саме? А про те, що в мене, бачте, дуже мало громадянських прав. А коли яка дециця тих прав і є, то й їх безперервно порушують і щосили утискують.

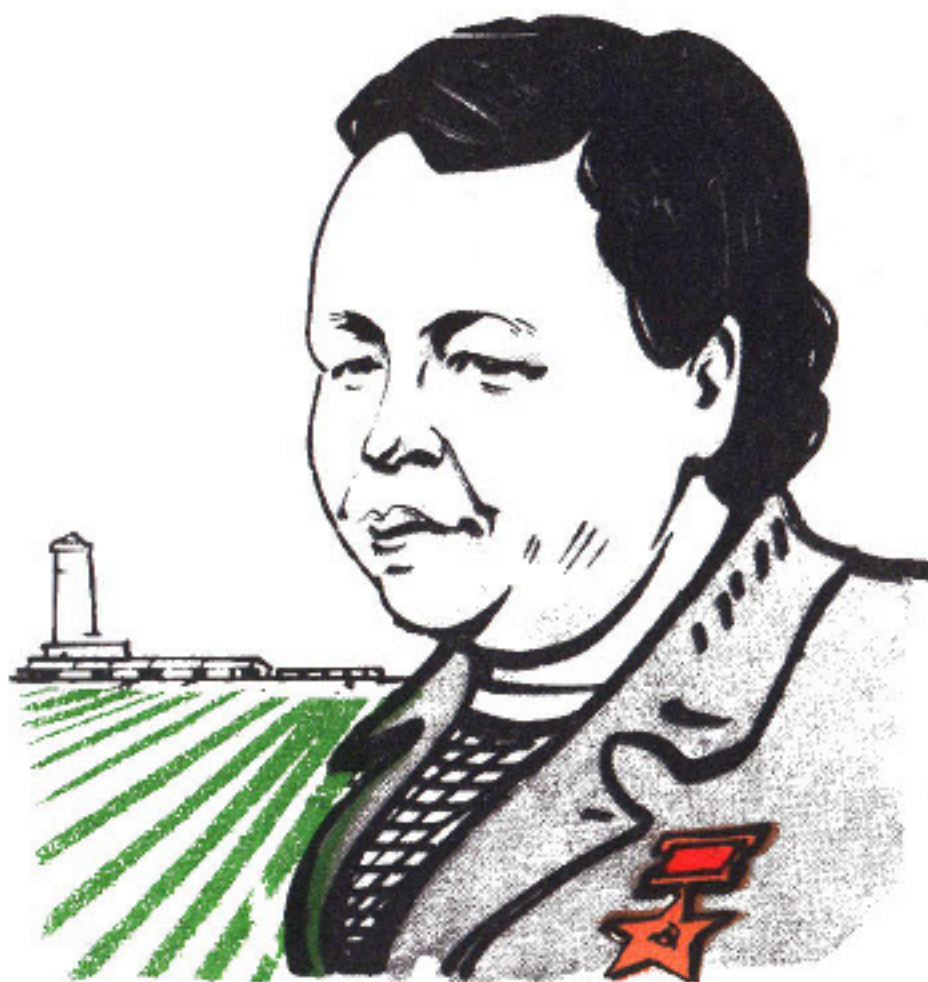
Ну що ж, на турботу, звісно, належить відповідати турботою.

Отож і я, в свою чергу, занепокоїлась, щоб від тієї безперервної гризоти за мене декого з добродіїв-благодійників не схопив, буаа, інфаркт чи вдарив інсульт. Тому поспішаю заспокоїти: мені з моїми правами не так уже, сказати б, усе геть неприємно.

Хоча де в чому — буду з вами щирою! — мене таки притиснули. Наприклад, мені категорично заборонили (якщо б таке заблагосла) вести пропаганду нової війни. За це й судити могли б (ви чули таке?!). Так що там уже говорити про цілу війну, коли я позбавлена навіть змоги просто піти в перший-ліпший магазин та вільно купити собі бодай завалюючого пістолета й відтак пальнути в ного-небудь, хто мені не дуже припав до душі. А вже відкрити собі магазин, де могла б наліво та направо продавати пістолети, рушниці, чи якісь там кулеметини, й поготів не дозволяють. А подекуди ж, я знаю, в цьому відношенні — повна свобода.

А ще мені найрішучішим чином заборонили підслуховувати чужі телефонні розмови, розкривати й читати чужі листи, перехоплювати телеграми і таке інше. То так, до слова прийшлося. Бо я, власне, й не маю бажання чинити подібні речі. Але, може, із нездорової цікавості комусь і закортіло б — так ні, зась, не дозволяють. Не маєш, кажуть, права.

А є на світі розрекламовані вільні країни, де такі речі роблять на кожному кроці. Ото нещодавно читала виступ американського публіциста Девіда Уайза. Так він свідчить: «Уряд використовував проти народу такі методи: підслуховування телефонних розмов, обшуки із зломом, коли господарі помешкання відсутні... розкриття листів, пе-

рехоплення телеграм, візуальне стеження, таємні провокації...». Одне слово, повний джентльменський набір. А в нас за це, бач, карають...

Отож, як ви переконалися, де в чому мене таки утискують. Ніде правди діти. Та позаяк ті заборони та обмеження заведені в нас уже давно, з перших днів Радянської влади, то я, признатися, вже якимось до них звикла.

А ще мене тішить, що не тільки я одна, а й інші також у нас позбавлені певних прав.

От, снажимо, щоб підготувати це заспокійливе слово до моїх зденерованих благодійників, я скористалася вільним часом, коли лежала в лікарні в зв'язку з тимчасовою хворобою. Так мало того, що за моє лікування та перебування в лікарні ніхто й копійки з мене не взяв (бо ж лікарні в нас позбавлені таких прав!) так ще й мені за цей час виплачено компенсацію.

І ще снажу. У ланці, якою я керую, працюють самі жінки. Так сталося. Ланка бурякосійна. Усі виробничі процеси повністю механізовані. Це, між іншим. А я ось до чого. Уявіть на хвилинку, що в ланці працювали б і чоловіки та хтось із них почав би вимагати більшої оплати лише за те, що він є чоловік. Це, запевняю вас, викликало б такий гучний регіт, що його можна було почути й за океаном. Чому регіт? А знову ж таки тому, що в нас чоловіки позбавлені і права вимагати за однакову працю більшу платню, ніж жінки.

Я в середньому заробляю в колгоспі 150 карбованців на місяць (це опріч зерна, цукру, сіна та іншої так званої натуроплати). До речі, приблизно ж стільки заробляє і мій чоловік, шофер колгоспу. Маємо, як то кажуть, і хліб, і до хліба. Але й це, між іншим.

А я ось до чого. Позаторік мені за трудові досягнення присвоїли високе звання Героя Соціалістичної Праці. А в нашому колгоспі працює ж багато чоловіків. І ніхто з них, уявіть собі, навіть не заїкнувся: чому їй, жінці, а не мені, чоловікові, присвоїли? Не заїкнувся, бо не мають в нас чоловіки прав на особливі привілеї.

А торік я стала лауреатом Державної премії Української РСР. А я ж не видатний вчений, не знаменитий письменник, композитор чи актор. Але могу запевнити, що ні вчений, ні письменник, ні композитор, ні актор й не подумали скаржитись: чому, мовляв, просту колгоспницю поставили на один щабель з ними. Тому, що в нас сама по собі професія, як і стать, і національність чи раса, не надають права на будь-які привілеї.

До речі, кілька слів про професію.

Наші колгоспники обрали мене депутатом сільради, а комуністи району — членом бюро Буського райкому партії. От і доводиться мені брати активну участь у сесіях Ради, пленумах райкому, засіданнях бюро. І на цих форумах нерідко і я, і мої товариші, коли спостерігаємо неполадки, відкрито виступаємо з критикою — не раз досить дошкульною — на адресу керівників різного рангу. І уявіть, нікого з нас через це не позбавили права на професію. Нема бо в нас такого закону. А чула ж я, що в деяких країнах, які славлять себе як безмежно вільні, існують офіційні державні закони, що дозволяють позбавляти права на ту чи іншу професію людей, чії слова не подобаються правлячим колам. Чи, може, то мені просто почулося?

Могла б я ще розповісти, що зараз заочно вчуся на другому курсі інституту. А моя подруга й сусідка Віра Бродзяк уже закінчила інститут та працює економістом у нашому колгоспі. До речі, тут же працює ще дванадцять розмаїтих спеціалістів з вищою освітою, мої земляків, а ще семеро зараз вчиться у вузах — колгосп їм виплачує стипендію. Я, можливо, про це й не згадувала б, якби й тут їх разом зі мною також не утискували в правах. Так і кажуть: не маєте ніякого права вчитися погано! А тим, хто вже вивчився, так само: не маєте права працювати погано!

Я намагалась ретельно пригадати всі випадки порушення моїх громадянських прав. Іх, як бачите, чимало. І все ж порадила б панам-благодійникам не дуже турбуватися за мене, не нервувати, не наживати собі інфарктів, інсультів, та інших болячок. Бо, щиро кажучи, цілком добре себе почувую з тими правами, що маю. І тих реальних прав, до речі кажучи, від душі бажаю усім простим трудівникам того світу, який (за якоюсь дивною примхою логіки) обзиває себе вільним.

Слово Мирослави Веселовської записав
О. КРУКОВЕЦЬ.

Мал. В. ШИРЯЄВА

— А йшов цей корабель, онучку, курсом, прокладеним нашою «Авророю».

Коли є Великі Сорочинці, то мусять бути і Малі. І вони такі є. І хоч в плані світової слави їм пощастило трохи менше, ніж Великим, це однак, не означає, що в Малих Сорочинцях мешкають люди чимось гірші, ніж у Сорочинцях Великих. Ні, ні і ще раз — ні! Так само, як і у Великих Сорочинцях, у Малих живуть чудесні трудівники, люди працьовиті, добрі, щедрі і дотепні. І в тій прекрасній, запашній, вагомій паляниці, що покляла нинішньої осені орденосна Полтавщина на святковий, ювілейний стіл Батьківщини нашої, є і їхня чималенька сцибка.

А Великі Сорочинці найперше знамениті тим, що народився там Микола Васильович Гоголь, і ще своїм ярмарком. Отже — про ярмарок.

Але спершу — про Гоголя і трохи — про самого себе. Хоч обидва ми Миколи Васильовичі і обидва сатирики, без зайвої скромності заявляю, що мені до мого великого тезки далеко, з якого боку не підійти: чи з боку таланту, чи з боку майстерності, чи з боку художності, чи будь там ще з якого боку. Проте є тут один нюанс, який тішить моє авторське самолюбство, бо надає він мені чималенької переваги.

Ближче до фактів. Сторінка 26-та 1-го тому Академічного видання творів М. В. Гоголя, де в епіграфі до II-го розділу «Сорочинського ярмарку» є такі слова: «...так, що хоч би в кишенях було рублів із тридцять, то й тоді б не закупив усієї ярмарки». А що б Ви, шановний мій навчителю і старший колега, сказали і написали, коли б довелось зайти Вам до ярмаркового комітету Сорочинського ярмарку-77 і почути між керівниками Миргородської райспоживспілки таку розмову: «Завезено на ярмарок товарів на п'ять мільйонів карбованців, плануємо в перший день ярмарку реалізувати десь так... ну, до мільйона?»

От Вам і тридцять рублів! Забіжу трохи наперед і повідаю, що вже в перший день ярмарку виторг перевалив де-а-алеко за мільйон! Зауважу при тому, що йдеться тут про державний та кооперативний торговельний сектор, бо реалізоване з тітчиного коштика та дядькового рептуха, самособою, в статистичній рамці не вклалося.

І далі, Миколо Васильовичу, Вас трохи цитуватиму і порівнюватиму Сорочинський ярмарок першої третини минулого сторіччя з Сорочинським ярмарком-77. На тій таки 26-й сторінці 1-го тому Ваших творів значиться: «Що, боже ти мій, господо! Чого нема на тій ярмарці! Колеса,

вичу, а продовжилось за сценарієм, створеним руками моїх чудових, працьовитих, дотепних сучасників, продиктованим нашою прекрасною радянською дійсністю, нашим радянським способом життя!

Ось кілька пунктів (вибірково!) з програми ярмарку і мої коментарі-свідчення до них:

3-й пункт: «Полюбуйтеся роботою хомутинецьких гончарів, розписом посуду учнів Миргородського керамічного технікуму, роботою савинських бондарів, мистецтвом обухівських прях і ткаць, роботою хомутинецьких майстрів по виробках з рогу».

Свідчу: було чим помилуватися і купити було що, сам не втримався, купив дещо.

6-й пункт: «Обидва дні гостей ярмарку розважатимуть троїсті музики, бандуристи, митці художньої самодіяльності Полтавщини».

Свідчу: справді було дуже весело! Справді грали, співали, танцювали на надзвичайно високому професійному рівні, хоч усе це виконувалось самодіяльними митцями. Організовано все було чудово! В цьому велику заслугу вбачаю Віктора Павловича Гулія — секретаря Миргородського райкому партії по пропаганді, який доклав чимало зусиль і вклав душу в те, щоб людям ярмаркувалося змістовно, культурно, широко, весело.

12-й пункт: «Наймудріші учасники ярмарку — книги. Подружіться з ними».

Зауважую: Республіканський книготорг, занотуй собі на майбутнє — книг було небагато і вибір був небагатий. Хай на той рік ярмарок буде багатіший книгами.

13-й пункт: «Посмакуйте на ярмарку кулішем, галушками, варениками, сластями, шашликами, борщем, чумацькою кашею, рибальською юшкою... Приємного Вам апетиту!»

Свідчу: смакував. І все було настільки смачним, що замалим не проковтнув власний язик, але вчасно спохватився: не мав би чим розказати рідним і друзям про ярмарок.

17-й пункт: «Всім відвідувачам ярмарку постараємось показати багатство, красу і розквіт орденосного Полтавського краю, добрі традиції, талант і щедрість душі його господарів».

ВЕСЕЛИЙ РЕПОРТАЖ

скло, дьоготь, тютюн, ремінь, цибуля...» Колеса, скло (і декоративне і в багатьох інших іпостасях), тютюн, ремінь, цибулю — бачив (а дещо і сам купляв), а от із дьогтем було сутужно. Пасую, відчуваю, що на Вашому Сорочинському ярмарку дьогтю було значно більше, ніж на моєму. На моєму дьоготь можна було знайти хіба що в аптечних кіосках, та й то в мікроскопічній кількості, коли дьоготь входив як інгредієнт до деяких лікувальних препаратів.

Щоправда, ніхто не гарантований, що дьоготь в достатній кількості може на Сорочинський ярмарок-77 вихлюпнутись зі шпальт деяких нетутешніх газет. Справа в тім, що іноземних туристів, журналістів на ярмарку було чимало і дуже навіть може статися, що котромусь не все на ярмарку сподобалось. Такому я, як «колега» «колезі», можу навіть «сенсацію» підкинути. З готовим заголовком-шапкою: «Радянських людей примушують ковтати картонні вареники! Заступімось за їхні права!» І ніхто спростувати не зможе. Бо тисячі очей бачили, як посеред ярмарку сидів чоловік (Ваш, Микола Васильовичу, Пацюк) і ковтав вареники. Кожен вареник завбільшки з той диск, що ним спортсмени на стадіонах рекорди ставлять, але що картонні були вареники, то картонні — тут правди ніде діти. Правда, сам Пацюк був теж не живий, а, як казали ярмаркові молодіці, — «штучний», але це вже настільки «дрібна» деталь, на яку в певних газетах якось не заведено зважати.

А от японським кінооператорам і тележурналістам ярмарок надзвичайно сподобався. Це було не важко зрозуміти, побачивши, як вони кожен буквально наче четверо розривалися, намагаючись відзняти і записати на магнітофонну плівку все найкраще, найцікавіше, найяскравіше, що відбувалося на Сорочинському ярмарку.

Ще одна літературно-історично-традиційна паралель, і я повертаюсь до сучасності. Коли б Ви, Миколо Васильовичу, мене запитали, що найбільше вразило мою увагу на ярмарку, я б сказав:

— Одна-єдина пара волів!

— Як?! — вигукнули б Ви обурено. — Бреші, чоловіче, та не забріхуйся! Щоб на Сорочинському ярмарку — та одна-єдина пара волів? Бути того не може!

Колись, за Ваших часів, справді бути не могло, а тепер було...

Рівно о 10-й годині ранку на ярмаркову площу, стачечно, виступці-виступці, вкотила пара круторогих волів воза, на якому сиділи Хівря і Парася. На волів погейкував Солоній Черевик. Ззаду за возом ішов Грицько Голопупенко, залицявся до Парасі і «грав на нервах» Хіврі...

Все почалося так, як описано було Вашою рукою, Миколо Васильо-

Свідчу: все показали і все зробили, як і обіцяли!

Всім, хто на славній Миргородщині і у Великих Сорочинцях суший, за організацію, проведення Сорочинського ярмарку-77 від імені мільйонів і мільйонів читачів «Перця» персонально подякувати і потиснути руку не можу: скочують стислі строки відрядження.

Тому цього разу уклібно дякую і міцно тисну руку лише двом товаришам: Василю Дмитровичу Редьку — першому секретареві Миргородського міськкому партії та Миколі Федоровичу Миколаєнку — «меру» славного міста Миргорода.

І з їх дозволу «п'ю чарку» до таких республіканських інституцій:

Міністерства торгівлі УРСР,

Укоопспілки,

Укркниготоргу,

Міністерства культури УРСР,

Спілки композиторів,

Спілки художників.

«Тост» матиме такий текст:

— Шановні товариші! Дозвольте вам нагадати, що Сорочинський ярмарок — явище не районного (в межах Миргородщини) і навіть не обласного масштабу! Слава про відродження славної традиції рік від року біжить все далі і далі, і рік від року «ярмаркових» стає все більше і більше. Люди їдуть у Великі Сорочинці не лише з сусідніх областей чи республік, а навіть із сусідніх (і не дуже сусідніх) країн. Тому самим миргородцям рік від року стає все важче і важче організувати і проводити ярмарок. Знаєте, бюджет районного масштабу не гумовий, та й Миргородська райспоживспілка має скромні можливості. Отож вищезгадані інституції бажано бачити в складі Ярмаркового комітету Сорочинського ярмарку-78. Приказка «Гуртом і батька легше бити» ще чинності не втратила. Принагідно, від імені Василя Дмитровича і Миколи Федоровича передаю подяку Спілці письменників України за вчасно і організовано проведений сатирично-гумористичний десант, який висадився у Великих Сорочинцях на центральній ярмарковій естраді згідно з оперативним планом рівно о 13 годині 00 хвилин і налічував в своєму складі, крім столичних літераторів, звідну бригаду сатириків і гумористів майже з усіх міст України!

Дякую за увагу!

Репортаж було організовано редакцією журналу «Перець».

Вів репортаж Микола БІЛКУН.

ЩЕ ТОБІ НЕ КУРКУЛЬСЬКИЙ ЧЕТВЕРИК!

(Із циклу
«У нас у Пуцьверінках»)

Митрофан усе життя мені очі вибивас:

— Я он тебе, — каже, — у свій двір четвериком увіз!

Чи й не цабе! Знаємо, що то за четверик! Півроку відробляв своєю безглубою за отих коней-зміїв, за той тарантас розмальований. Ще й мені довелося двадцять повісом куркульських конопель на битку збити, ніжечками вим'яти, витіпати та ще й у мички помикати.

А він: четвериком!

Ти краще полічи, скільки запряг цугом наречений нашої внучечки Надійки тракторист Михась Чепурний, коли ото підкотив ескортом до її подвір'я.

Три «Волги» найновішого випуску — це тобі майже триста жеребців. А два «Москвичі», а двоє «Жигулів»... Та ще й новенький «Запорожець» впридачу. Коли взяти гамузом — шістсот кінських сил! Шістсот баских коней! Це тобі не якийсь там куркульський четверик!

Та й не відроблятимуть за отих велетів багатосилих Михась і Надійка, бо не позичені вони, а наші, народні, на комсомольське весілля хлопцями та дівчатами організовані.

Як ото ж під'їхали автомашини до двору, як уквітчали їх айстрами та жоржинами, стрічками різнокольоровими — і по Пуцьверінках.

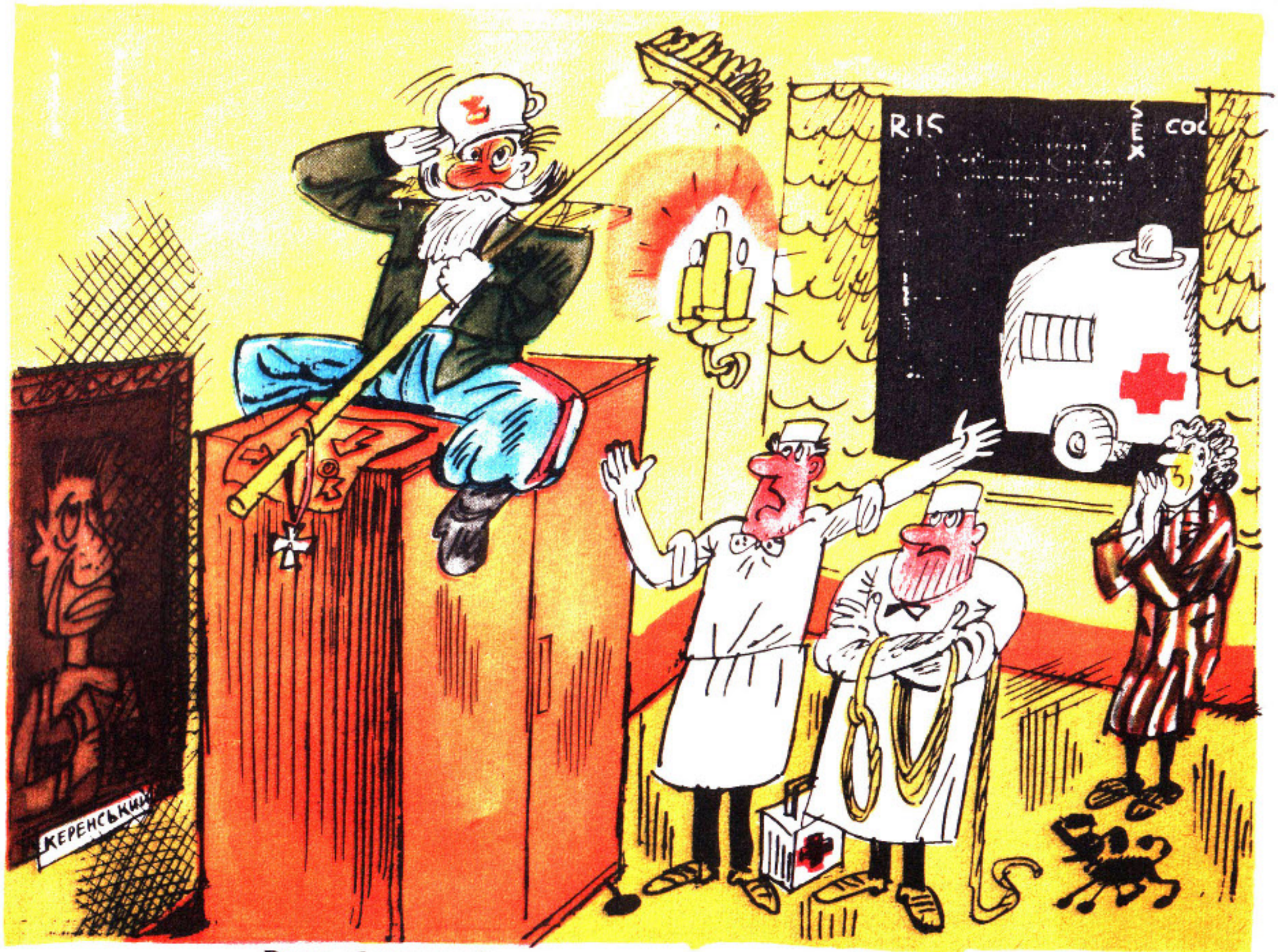
Воно ніби й не з руки старій бабі з молодими гасати, але ж дуже таки захотілося мені підглядіти: як ото любов тепер узаконюють.

Іздимо ото по вулицях, а народ аж тини ламає. Степанида, суперниця моя люта, і та вийшла, щоб Надійку, ну й мене ж, конешно, привітати.

Поїздили ми, значить, поїздили, та й до того будинку, де шлюб реєструють. Палацом щастя називається.

Боже ж ти мій! Яка краса! Яка шана молодим! Нас із Митрофаном у церкві вінчали, а такого й близько не було! Доки пропхалися до вітара, так з мене у тісноті разів п'ять вінок стягали.

А тут хоч і люду багато — всі так і розступилися перед молодими. Тільки ж ото стали вони на коштовні набивні доріжки, спеціально для них розіслані та ще й квітами усипані, аж тут музика духова, аж тут —

— Ваше благородіє, злязьте, на вас чекає білий кінь, щоб урочисто в'їхати до Петербурга...

марш. Ноги сами починають урочистіше, твердіше, навіть у мене, старої, джибуляти.

А Михась веде Надійку, мов королеву.

Веде ото, значить, він її прямисінько до святкового залу. А там, біля великого портрета Володимира Ілліча Леніна, біля накритого кумачем столу уже й голова нашої сільради Наум Петрович Тополя стоїть. Молодят зустрічає. Такий поважний, такий урочистий. Широкою червоно-синьою стрічкою через плече пов'язаний. А на тій стрічці ще й герб держави Радянської.

Стали молоді на рушничок проти столу, а він і почав:

— Міцна, — каже, — та роботяща сім'я — міцна та багата наша держава.

Та вже ж такі слова говорить, та вже ж так до ладу, що не знаю, як у Михася та Надійки, а в мене ніби ось-ось серце вискочить від радості великої, від слів отих значимих. Ніби й не Надійка, а я шлюб реєструю.

Розписалися Михась та Надійка у книзі сільрадівській, вручив їм Наум Петрович свідоцтво, і поїхали ми знову по Пуцьверінках. Поїхали, щоб покласти квіти до підніжжя пам'ятника засновнику держави Радянської великому Леніну, на могили воїнів хоробрих, котрі за наше щастя народне полягли.

А що вже весілля славне — ні пером описати, ні так розказати. На столах — тільки молока пташиного й не було.

А танців, а веселощів... Усі Пуцьверінки танцювали, все село веселилося.

Свати — теж веселенькі. Щось гомонять між собою любесенько. Не те, що на нашому з Митрофаном весіллі. Тут саме танці та музики, а моя з його ріднею зчепилася.

— Обдурили, обшарпанці задріпапі! — аж пінився свекор, та мого татка за петельки. — Обіцяли за своєю дівкою ще й бузівка накинута, а тепер дулю?

Та кулацюгою межі очі. А татко свекрові здачі. І пішло все шкереберть. Вони б'ються, а я плачу.

Молотили одні одних аж до вечора, аж доки не порозлазились та не послули попід тинами.

Хіба ж не весело?

А на ранок — давай курей збирати, давай батьків на возику катати...

Пуцьверінках жодне весілля не обходилося.

А нині бач як: пісні і танці, та найкращі побажання молодим. І щастя та здоров'я зичуть, і любові та злагоди, і діточок купочку... А потім голова колгоспу встав та й каже:

— Правління колгоспу вам, трактористам завзятим, вирішило нову квартиру подарувати. Живіть і радійте!

Та й вручив ключі молодій хазяйці, та й вручив ключі Надійці...

Ото весілля!

Ви не знаєте, що це таке? Безкультур'я. Он що!

Переодягнуться отакечки жінки в чоловіче, а чоловіки в жіноче, повимазуються сажено, мов нечисті, і по селу з мішком. Попереду «музики» по качалці рублем деренчать та в дно старої цеберки вибухкують, а за ними — орава обдерта, або ще й у вивернутих догори вовною кожухах ланцями трясє, уквітчаною сухою гіллякою вимахує. Від того гуку, від того крику — все живе розбігається. Собаки, й ті в буди залазять.

Назбирали курей, повозили батьків молодих по вулицях візком отим, що гній возять, і знову п'янка, і знову мордобій. Без цієї штуки у наших

— Це тобі не куркульський четверик! — штовхаю ліктем Митрофана.

А він тільки посміхається та задоволено руді вуса погладжує...

Яким ДАВИДЕНКО.

ЩОБ ЗНАВ ЯК...

Звільнили Іжака з посади зава у гаю: Не визнає помилку старших за свою.

Петро ГРИШКО.

с. Заводи
Котопського району
Сумської області.

Бо дай би не приснилося!..

Нерівність закладена в самій природі капіталізму, і сьогодні вона відчувається майже так само сильно, як і раніше... Нерівність доходів — найкричущіша...

«МОНД ДИПЛОМАТИК», ПАРИЖ.

Серед розмаїтих словесних пластирів, якими космологи капіталізму силкуються залепити виразки «вільного світу», надібуємо й такий: «суспільство обмежених можливостей». Що ж то за можливість таї?

Щоб правду, пошлемося на свідчення тих, хто має можливість оцінювати усе, не відходячи, так би мовити, від нас.

Ось про що розповідається в ній:

«Цього літа на Лазурному березі за шию уважалося мати уже не одну яхту, хай і найказювішу, а одразу дві. Та ще й за змогою однакові. Аднан Хашоггі, довірена особа короля Саудівської Аравії і один із гучних «героїв» цього шаленого курортного сезону, замовив для дружини точну копію своєї велетенської яхти «Мохамед». Та хоча у Хашоггі дві яхти, персональний «Боїнг», декілька «роллс-ройсів», хоча він мріє собі дозволити «спустити» за вечір у казино 3—4 мільйони франків, а все-таки він, як мовиться, не прийнятий у світське товариство, тому що проживав бідака в готелі, як звичайнісінький турист (Хашоггі, щоправда, здіймав одразу два поверхи готелю-палацу «Мажестік»).

От юна графиня Агуста — то інша річ. Цього року вона вирішила до своїх паризьких апартаментів, римського палацу і резиденції в Лос-Анджелесі додати ще й тихий нуточок на Лазурному березі, і поряд із Сент-Тропе з'явилася вишукана «ферма Ізенгіля» — дрібничка на пару дюжин мільйонів. Боячись викрадення на викуп, графиня оточила себе тілохранами і подорожувала тільки повітрям, що було неважно зробити, бо вона успадкувала від батька найбільшу в Італії вертольотобудівну фірму.

Забавлявся вертольотами і американський мільярдер Рой Карвер. У нього їх зразу два, і він літав уздовж узбережжя, повелюючи від мастро, приземлюватися то на автомобільній стоянці, то на газоні приятеля, то в саду ресторана. Є у практичного мільярдера й «Боїнг».

Гроші Цілими днями вони струмували на зелену сукню казино. А в очікуванні, поки воно відчиниться, засвідники розважалися на пляжі в параді (по тисячі доларів за програму фізкультури), при чому, теж довели удачу, роблячи ставки на граців. Не дивно, що навіть скупувати англіїці тратили за день по 10 тисяч франків, а італійці й західні німці викидали за вечір по 100 тисяч.

Еміри — справдешні королі пляжів Лазурного берега. Але цього сезону їх рахунок вивести було. Наслідні принци Абу-Дабі й Бахрейна, емір Катара, сила-силенна інших високостей рангом нижче з солідним почтом придворних заповнили узбережжя від Канн до Монте-Карло, двинувши своїми вибриками навіть цей шалений, шалений, шалений світ.

За ними йшли італійські багатії. Вони сміливі гірші — купували нерухоме майно, не рахуючись із ціною. Американці, північні й південні, являли собою третій за чисельністю контингент... Не хотілося б псувати такої чудової картини «необмежених можливостей», але мусимо, бо свою статтю французький журналіст закінчує так:

«Ніколи ще не був такий різкий контраст між розкішшю, що виставляється напоказ, і середніми умовами життя інших. Це — знаменна часу. Коли нерівність упадає всім у очі і її не ховають, як раніше, за товстими стінами палаців та маєтків, коли більш забезпечені стають усе набагатішими, а менш забезпеченним стає усе важче, коли мільярди згоряють у вогнях фейерверків, ідуть із димом, в той час, як у світі мільйони чоловіків, жінок і дітей помирають, бо не мають жмені пшениці чи рису, і все це коїться на очах у усіх, то зрозуміти щось важко»...

II

А, між тим, тут і розуміти нічого, сказано ж: які порядки, такі й поведінки.

В цій історії зовсім інше важко було збагнути: чому це — хай навіть і скупувати — англіїці програвали за день лише по 10 тисяч франків? Нев-

же звичайнісінька скупість — будь вона тричі проклята! — така всебісна, що не дає людям на повну котушку винагороджувати необхідні можливості!

Жаль нам стало англіїців. Ми вже й ледь слюзи сплечуть не зронили, та, на щастя, потрапили нам на очі деякі факти, опубліковані газетою «Дейлі експрес». Ось кілька із них.

...У листопаді минулого року 200 членів багатих англійських родин відправилися в Нью-Йорк, щоб узяти участь у тримісячному розважальному кругосвітньому плаванні на борту океанського лайнера «Куні Елізабет II». Вартість одного квитка — приблизно 14 тисяч фунтів стерлінгів.

...Протягом одного місяця декілька англійських підприємців зробили заявлення на поставку вертольотів для особистого користування вартістю близько одного мільйона фунтів стерлінгів.

...Фірма, що конструює вітрильні яхти «люкс» Клері Леллоу (о. Уайт), завалена замовленнями на будівництво яхт за індивідуальними проєктами. Фірма змушена встановити черговість на виконання замовлень. Мінімальна вартість яхти — близько 60 тисяч фунтів стерлінгів.

Прочитавши оце, ми втерли слюзу, виспалися і заспокоїлися: товстосуми англійські теж уміло користуються наданими їм можливостями. А що програють менше, ніж інші, то ще не біда: дасть бог — утягнуться! Двері ж для них завжди відкриті навіть у найвишуканішій ігорній закладі того ж таки Монте-Карло.

III

У французькій журналістиці Леоні Сімоні дурні гроші не водяться, і потрапити в Монте-Карлівське казино просто так вона не мала можливості. Довелося піти на обман удаті з себе великосвітську даму.

В статті «Невидимі світові мільйони», написаній після того візиту, читаємо:

«І ось я у знаменитих приватних салонах головного казино Монте-Карло — в тих, де збираються багатії, щоб програвати гроші, яких вони не заробили».

«Мені називали назкові суми: 6 мільйонів короля холодиноків, графа Борджія, втрачених ним за кілька днів, 3 мільйони Жана-Клода Русселя, генерального директора великого фармацевтичного тресту, програні за одну ніч... Усе це було для мене абстракцією, легендою... Але після того, як чоловік у елегантному костюмі на моїх очах програв 100 тисяч за п'ять хвилин!»

«Прошу розміняти!» На сукні третій прямокутник, 50 тисяч франків. Ставить спочатку 2-тисячний жетон. Сума, яку я заборувала збирачеві податків за минулий рік, і ніяк не можу сплатити. Ставить 6-ти тисячний жетон. Вартість установки ванни, на яку я сладаю гроші другий рік... Треті 50 тисяч програні з такою ж спокійною байдужістю. Вартість замського будиночка в Нормандії, про який марно мріє моя сім'я.

«Прошу розміняти!» Він програв уже 200 тисяч. Протягом однієї години. Заробіток робітника за 10—12 років. Непогано?»

IV

Пони в розкішних салонах казино з легким серцем програється черговий багаторічний заробіток робітника, прогляньмо статтю західнонімецького публіциста Гуннара Маттієна «Цей вільний, вільний, вільний світ...» У ній знайдемо чимало цікавого. Зокрема таке.

«У Сполучених Штатах 40 мільйонів громадян мають доход нижче офіційно встановленого мінімуму. За даними лондонської «Таймс», у дев'яти країнах ЄЕС життєвий рівень 25 мільйонів чоловік нижчий рівня бідності, а за даними федерального статистичного відомства ФРН понад 5 мільйонів чоловік, тобто майже 10 процентів населення, потребують соціальної допомоги.

В 10 американських штатах під час офіційного вибіркового обстеження малоїмущих сімей були виявлені такі наслідки хронічного недоїдання, що це не могло не вплинути на здоров'я. Учений Семюель Шефер відзначив, що у багатьох обстежених дітей віком од шести місяців до шести років спостерігається порушення росту а в деяких випадках деформація кісток. Але найголовніша небезпека недоїдання — розумова відсталість».

Отак! Одні дуріють із жиру, а іншим — голод мізки віддає! Воїстину необмежені можливості «вільного світу», не проти мені казучи...

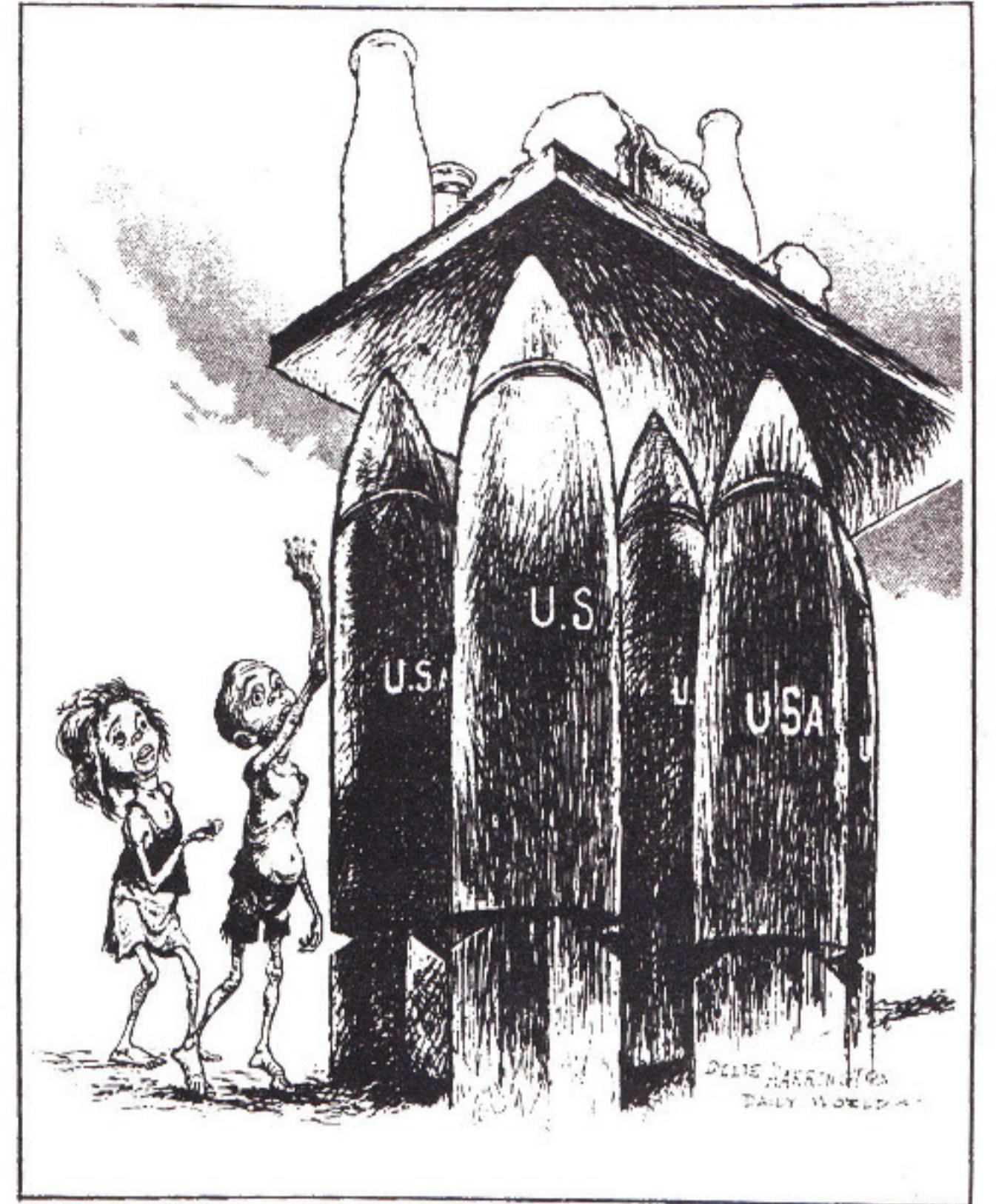
Теху, таку, таку — через лі, ве плече, щоб таке і не приснилося!

Очима іноземних карикатуристів

Ріст безробіття примушує навіть дипломованих спеціалістів високої кваліфікації братися за будь-яку роботу або просити милостині.

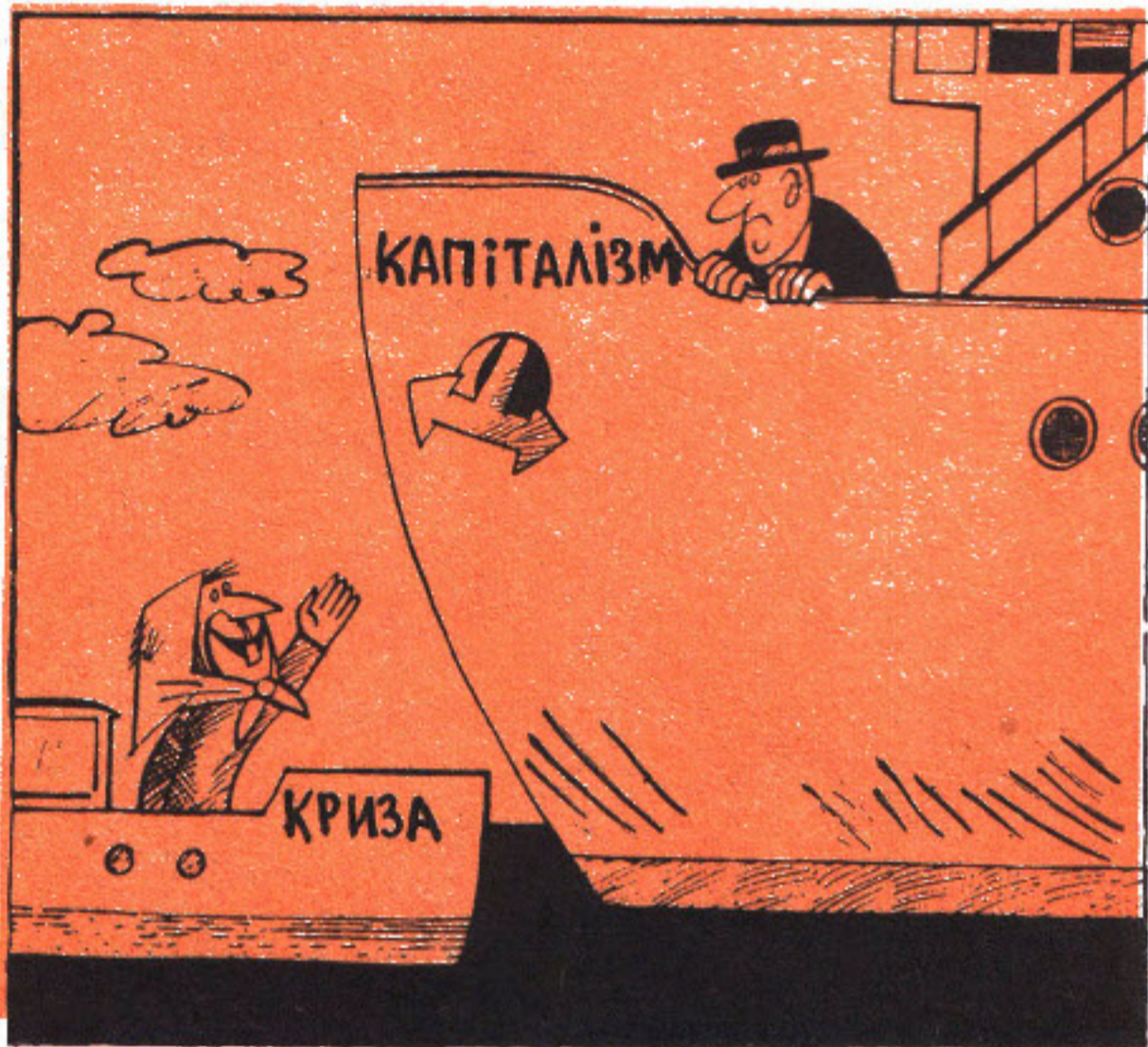

— Пробач, друже, я сам кандидат наук! «Шпигель», ФРГ.

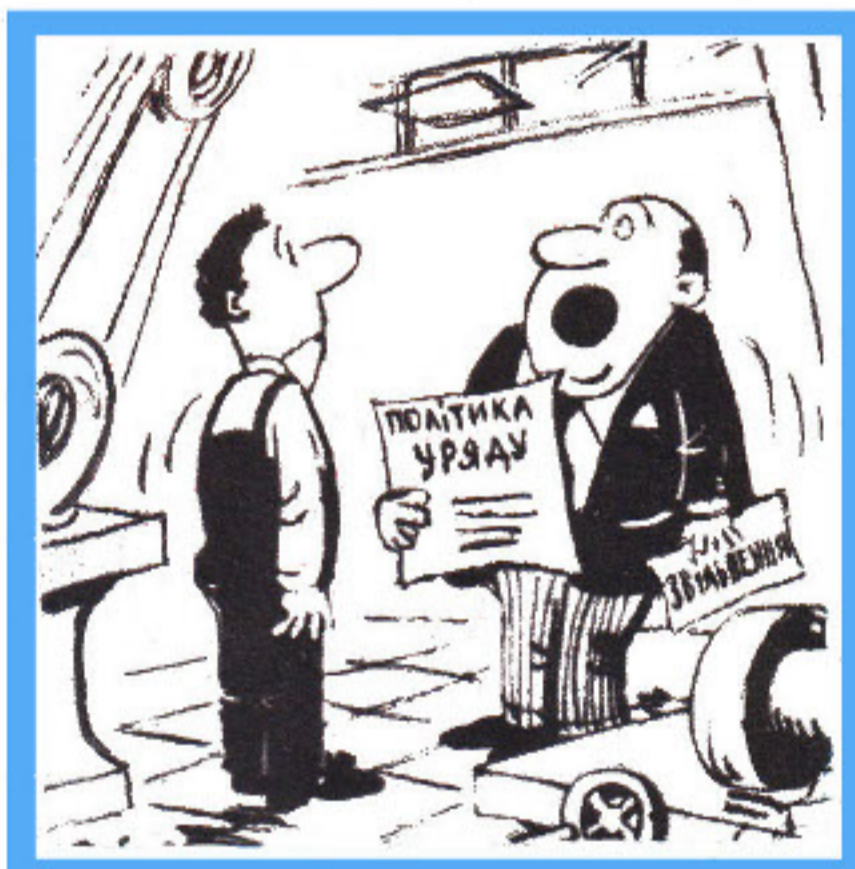
Не дотягнувся.

«Дейлі уорлд», США.

— Алло, капітане, лоцман прибув!

«Вархайт», Західний Берлін.

Англіський уряд закликає трудящих йти на жертви і обмеження у витратах. Однак ця політика не зацікавила підприємців, які звикли вирішувати всі проблеми за рахунок робітничого класу.

— Всі ми повинні йти на жертви. Я жертвую вам!»

«Морнінг стар», Англія.

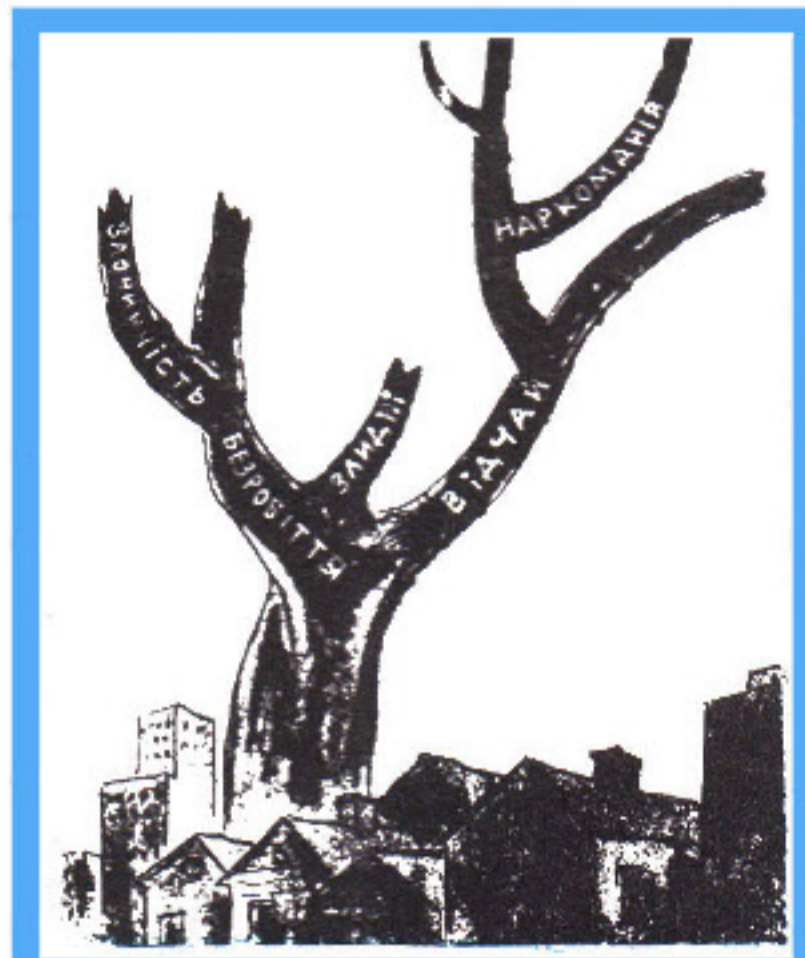
Вийшли з покорі.

«АФЛ-С10 ньюс», США.

Спочатку подорожчала яловичина, потім свинина, потім баранина, потім... курчата...

«Морнінг стар», Англія.

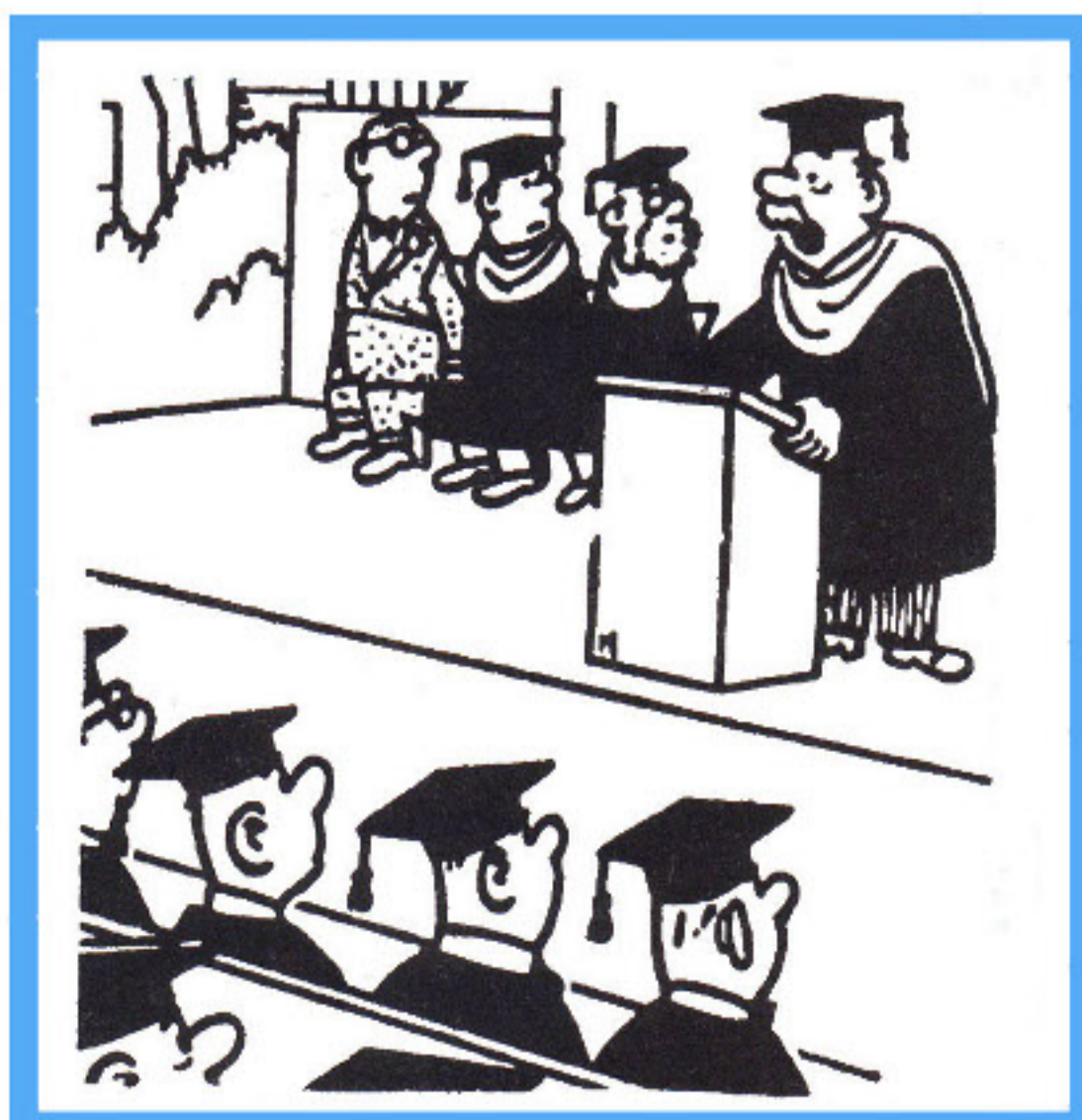
Дерево проблем.

«Чікаго сан-таймс», США.

Отруювач ефіру.

«Дейлі уорлд», США.

— Поздоровляю з закінченням коледжу. Тепер, якщо пощастить, ви влаштуєтесь на роботу.

«Еуропо», Італія.

Без слів.

«Ю. Е. ньюс сервіс», США.

I сміх, і гріх

ПОСЛІДОВНІСТЬ

Щоб докопатися до причин невпинного зростання цін на товари, японський уряд створив спеціальну комісію. Тепер же з метою економії цю комісію ліквідовано, бо обходилося вона надто дорого.

НЕЗВИЧАЙНА ПОДІЯ

Усі чикагські газети великими літерами надрукували повідомлення про цю сенсацію. Що ж трапилось? А нічого! Саме в тому й

уся суть, що нічого не трапилось: вперше за багато років кінець тижня у Чикаго пройшов спокійно — не було жодного убивства.

ЧОМУ ПОІЗД ЗАПІЗНИВСЯ

У 1962 році всі жителі італійського міста Савона зібралися на урочисту церемонію — відкриття залізничного вокзалу. Але перший поїзд вони побачили тут тільки тепер: залізницю проклали лише через 15 років.

ХИТРА КИЦЯ

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Казка

У зеленому садочку, на високому горбочку жила-була Киця, Киця-трудівниця. Мала хатку чепурненьку, малих діток, стару неньку й господарство невелике: Курку, Гуску та Індіка. Треба їх нагодувати, навести порядок у хаті, всіх водою напоїти ще й полити сад і квіти.

В день погожий і в негоду носить Киця з річки воду. Ну, ніяк не можна Киці обійтися без криниці.

Стріла якось Пса надворі (біг він саме до комори), умовляє його Киця: «Друже, викопай криницю! Я тобі за це віддячу!»

Тільки Пес той був ледачий. Проминув чимдуж ворота.

— Не для мене ця робота! Я люблю поїсти ласо. Та й спішу, не маю часу!

Повернувся Пес під вечір. Підкріпився, видно, дечим, ще й запас поживи мав: кістку він в зубах тримав. У садочку зупинився, відсапнувся, роздивився, кинув кістку він під вишню, ямку рити став поспішно. А як вирив, то мерщій заховав поживу в ній. Тим щасливий, що на ранок в нього є смачний сніданок. Пес побіг хтозна-куди роздобує собі води.

Посміхнулася хитро Киця: «Буде в мене теж криниця!» Кістку в ямці відшукала, потім землю розрівняла. Аж засяяла уся: «Завтра будуть чудеса!»

Вранці знов з'явився Пес. Зголоднів, тремтить увесь. Риє ямку, та дарма — кістки в ній чомусь нема...

— От так диво! Справжнє диво! Не знайду ніяк поживу. Де ж вона могла подітись! Треба, мабуть, глибше рити!

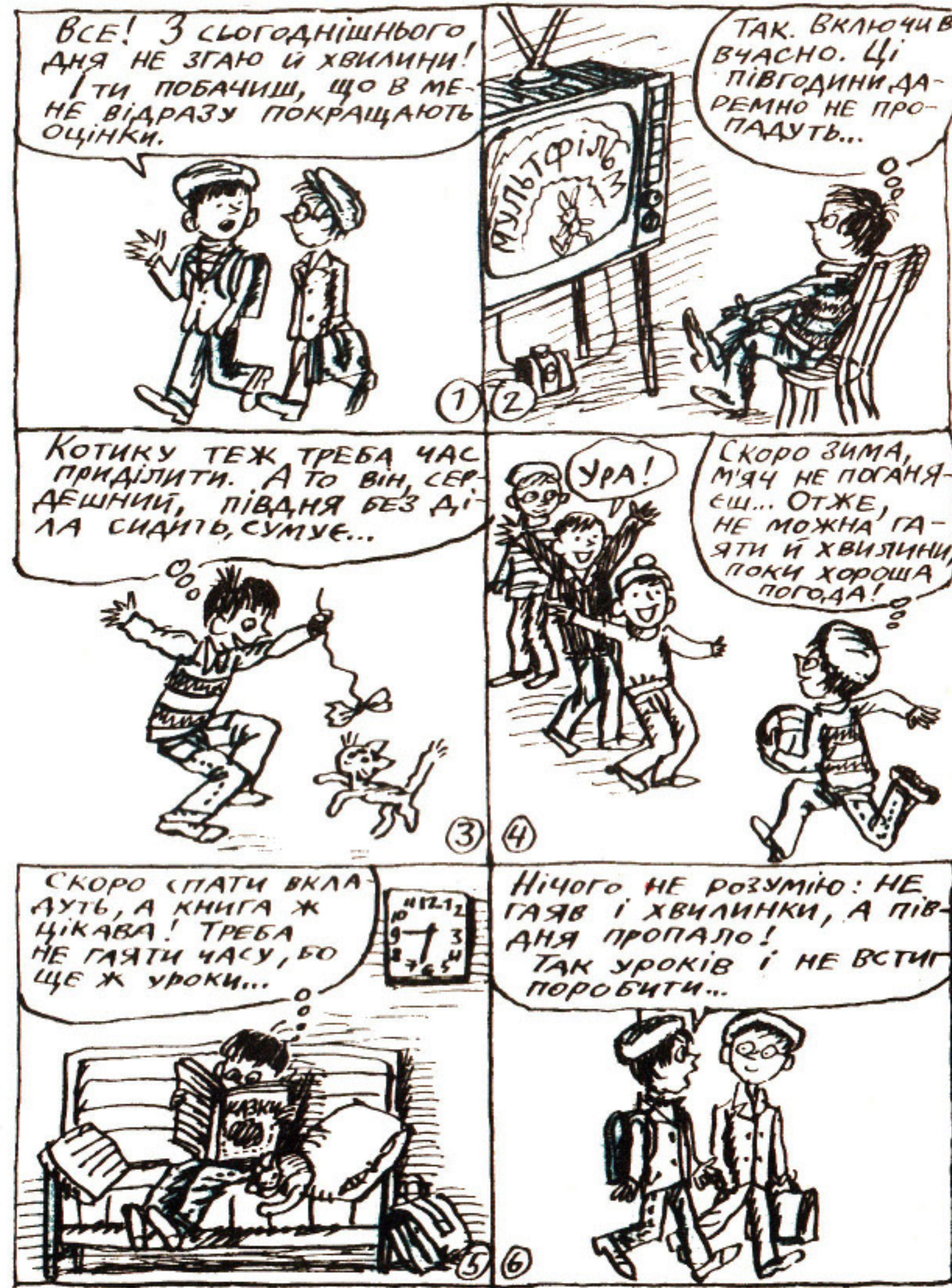
Киця стежить нишком з даху. Вже й не видно Пса-невдаху, лиш земля летить угору...

— Буде в нас криниця скоро!

Потім чує: — Ох біда! Замість кістки тут... вода! — Порятуйте! Пес благає. — Потопаю! Потопаю!

Киця кличе Качку, Гуску, Псові кидають мотузку, тягнуть лапами, зубами, витягають Пса із ями.

Врешті вибравсь він з води: мок-

рий, стомлений, худий. Киця посмішку ховає:

— Що ти робиш тут? — питає.

— Я... — запнувся, — бачиш, Кицю, викопав тобі криницю. Ти ж просила мене вчора, коли біг я до комори...

— От спасибі, любий друже! Допоміг мені ти дуже. За криницю і за воду, — на ось кістку в нагороду! Я город копала вранці і надібрала у ямці...

Очі він на Кицю звів — все відразу зрозумів.

— Ох, до чого ж хитра Киця! Ну, а втім, яка різниця: головне, що є криниця, в ній вода холодна є — хай, хто хоче, той і п'є!

Ігор СІЧОВИК.

СОРОМ'ЯЗЛИВИЙ ПОМІДОР

Ой, кортить малій Олені Помідора скуштувати!.. Побіжить на грядку

рвати, А вони — усе зелені.

Закричала:

— Чи ви скоро?..

Так узяв Оленку гнів, Аж один із помідорів З сорому почервонів.

Володимир ЧУБЕНКО.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Сторінка для дітей

Сторінка для дітей

ПОЗИЧКА

УСМІШКА

— Зарізали! — трагедійно проголосив, переступивши поріг моєї оселі, маловідомий, але пробивний поет Вячеслав Рябенський.

— Кого? — стривожено видихнув я.

— Мою збірку «Тополинний пух» у видавництві. Не зовсім, щоправда, а половину. Себто лише половину рукопису схвалили до друку. Позич, уклінно благаю...

— Грошей? — не зрозумів я.

— Віршів для доповнення збірки! Усе життя тобі дякуватиму.

— Гм-м... А не жартуєш?

— На повному серйозі кажу! Колись віддам...

Я видобув із шухляди поетичні творіння, котрі позаторік забракували у тому ж видавництві, і, вибивши з них порох, урочисто передав пробивному.

...Збірка «Тополинний пух» вийшла у світ чималенькою за обсягом. Невдовзі на неї з'явилася рецензія. Критик гудив твори автора. А позичені у мене хвалив. У них він побачив тонкий ліризм, вишуканість форми та всілякі інші літературні достоїнства.

Михайло ПАЛЬЧИК.

Мудрість народна

Добру й корисну справу робить видавництво художньої літератури «Дніпро», випускаючи гарно оформлені, невеличкі за форматом збірники прислів'їв та приказок народів світу.

Нещодавно у видавництві вийшов двадцять другий збірник, який вперше знайомить українського читача з прислів'ями та приказками, що ввібрали в себе багатотисячну мудрість в'єтнамського народу.

Подаємо разок перлин з цього збірника.

Учи дітей своїх, сусідські й так розумні.

Спершу в дурні пошився, потім мудрості навчився.

Краще спробувати, ніж дивитися.

Як є таний, що рознидає, то є й таний, що підбирає.

Чорного собаку темрява береже.

Глухого слона пострілом не злякаєш.

Не маєш слона — вирости вола.

Яскраве, що аж палає, скоро линяє.

Аби голова пройшла — хвіст пройде.

Бійся тигра, а не його сліду.

З того, хто лежить посередині, ковдру не стягнуть.

Щире золото вогню не боїться.

Бійся дрібної душі, а не малої хати.

Каштовний камінь не треба хвалити.

Лотос хоч у твані, але він — лотос.

Перше ніж сипати зерно, оглянь корзинку.

Трапляється й гравій з прожилками золота.

Не прив'яжуй буйвола до гнилого тину.

П'єш воду — дякуй джерелу.

Голодному й солоне смакує.

Пересолений рис краще, ніж гнилі банани.

Як не свербить, то й не чухаються.

І тисяча світлячків не замінять одного смолоснипа.

Краще бути дев'ятим, та в рідної матері, ніж першим у чужої.

Чоловікова сестра грізніша за китайського супостата.

Як не любиш, то в кожному огірку знайдеш по черв'яку.

Розумний переконує словами, дурний — руками.

Цвіркун уперся ніжками в гарбу — думає, що переверне.

Як молотити рис на току — то хворий, а як молотити смажений рис — то здоровий.

Втрат не мали: скільки посіяли, стільки й зібрали.

Жадібне черево — бездонне.

Хвалилося бовкало, що видру приборкало, базіка присягався, що поборов барса.

На словах п'ятьох зарубав, дестьох заколов, а настане вечір, боїться вийти набрати дров.

Як розізлився, то й де розум подівся.

Як наївся крадькома, то хоч губи витри.

Сказати легко — зробити важко.

Дев'ять лагідних слів не заглядить одного поганого.

Як дід налякався, страшно й бабі.

Не стільки наївся, скільки наплювався.

Жабі з дна колодязя небо завбільшки з ляду.

Медуза через вершу не перестрибне.

Є суп, то йому ще й чаю.

Хоч малий, та перець.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— І це комедія? Ой, не смішіть мене!

ЮВІЛЯРИ

УСМІШКА

Після демонстрації всі зібралися за святковим столом. Перше слово — дідусеві Павлу Денисовичу.

— Дорогі мої сини, дочки, зяті і невістки! — почав Павло Денисович. — Рівно шістдесят років, як я на світ народився, хоч і штурмував Зимовий палац. Бо те життя, що було до революції, я з рахунку знімаю. Вісімдесят мені нині, але почуваю себе шістдесятилітнім. Ти як скажеш, Максиме? — звернувся Павло Денисович до старшого сина.

— Суцця правда, — відповів Максим Павлович. — Я теж ювіляр: через місяць по метриці шістдесят минає. Хай підтвердить Маринка, моя старша дочка.

— Я думаю, — сказала Марина, — що ми з Миколою, чоловіком моїм, також ювіляри. Мені — двадцять вісім, йому тридцять два. Порахуйте, скільки це буде?

— Стривайте! — вигукнув сусід Максима Павловича — Корній Іванович. — А я своїй дружині Марії Марківні позичаю сьогодні п'ять літ — і нам обом рівно по шістдесят буде!

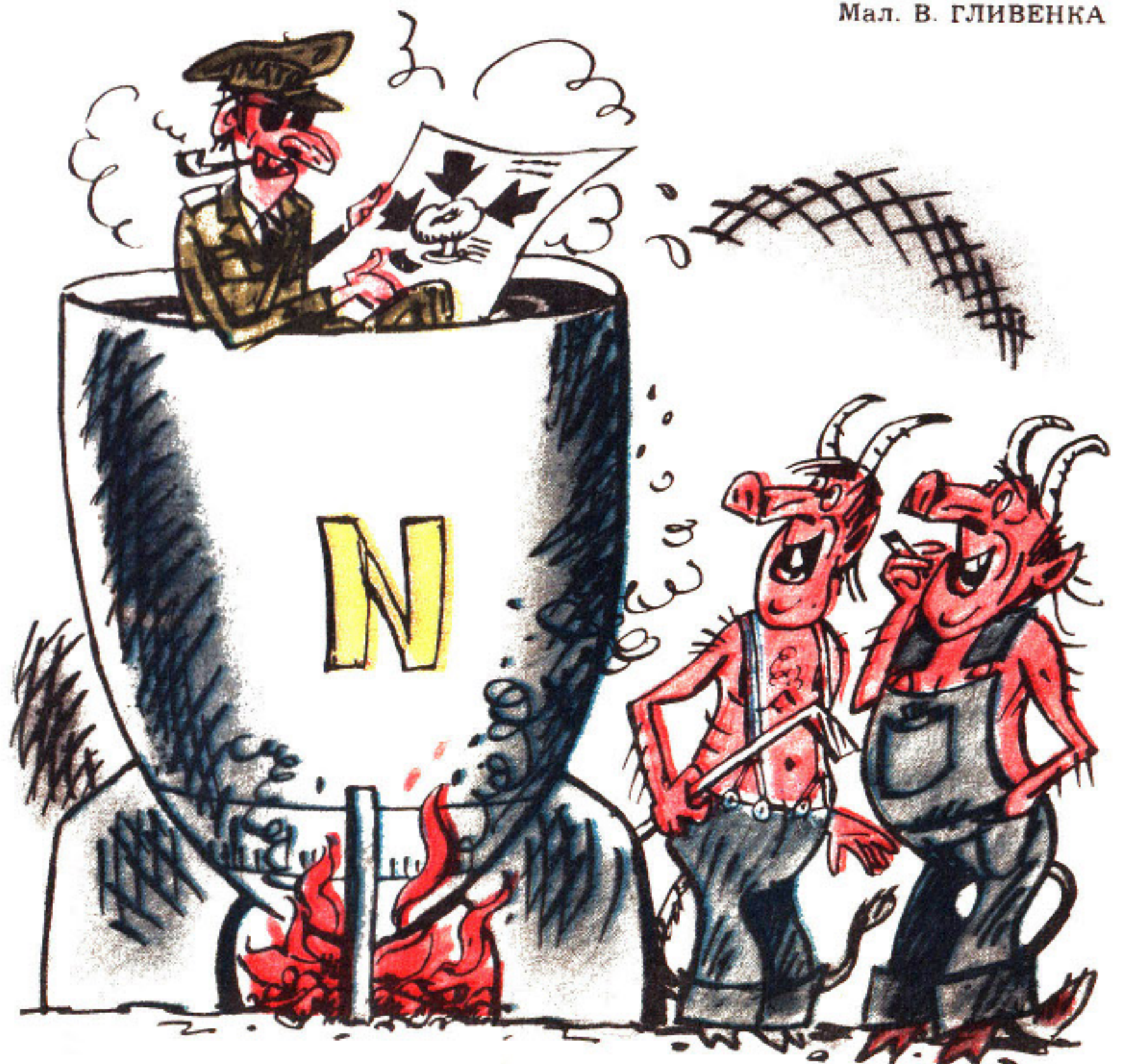
Одне слово, сьогодні майже всі ювіляри. Навіть маленький Сашко, один з нащадків Павла Денисовича, підійшов до дідуся й доповів:

— Я теж ювіляр. До шістдесяти лічити вмю!

Яків МУЛЯР.

м. Вінниця.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

— Цей генерал погоджується на казан тільки такої форми.

ВІНЕГРЕТ З ПЕРЦЕМ

Мал. В. ГЛИВЕНКА

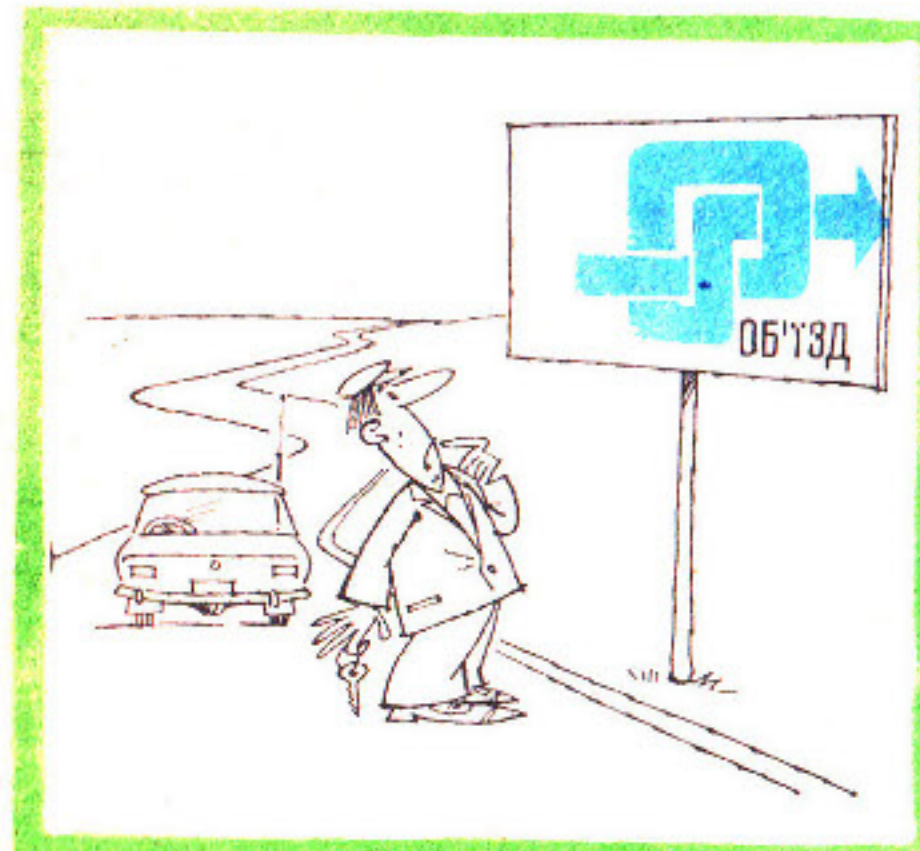

Без слів.

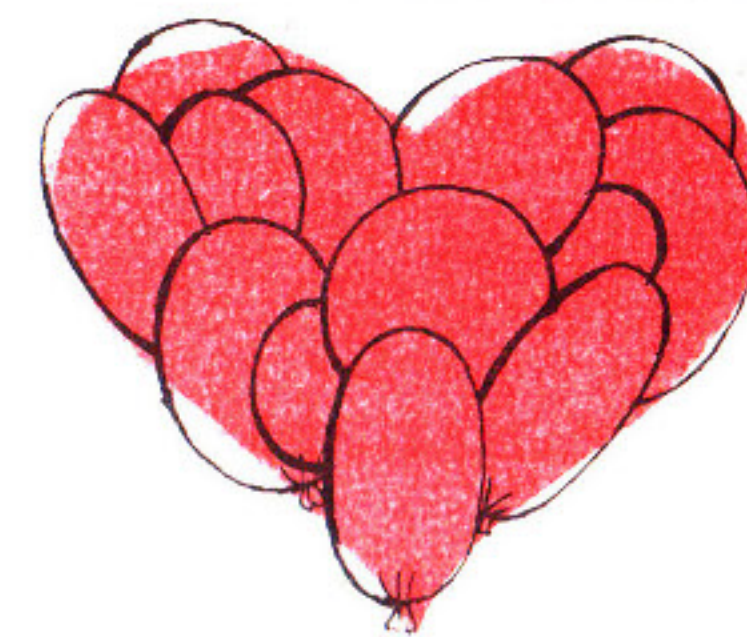
Без слів.

Мал. В. ПЕТРЕНКА

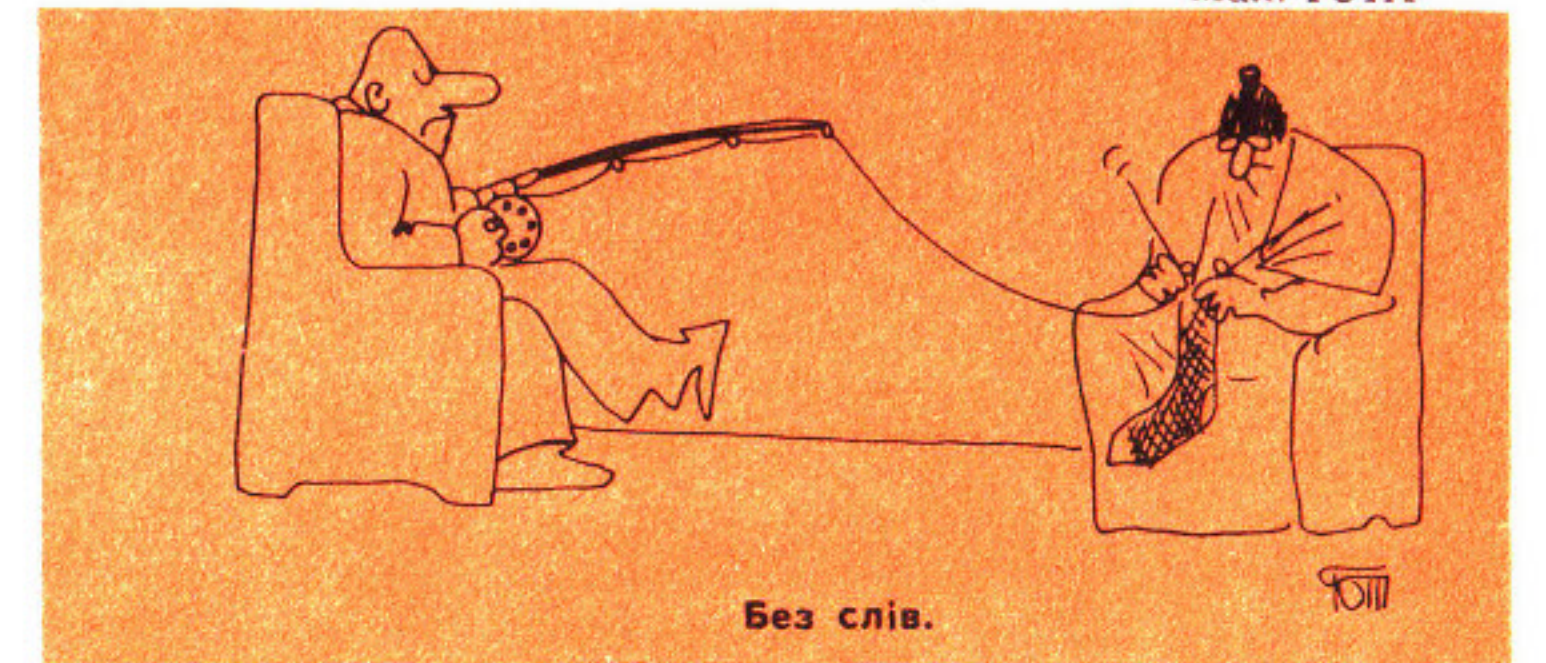
Без слів.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

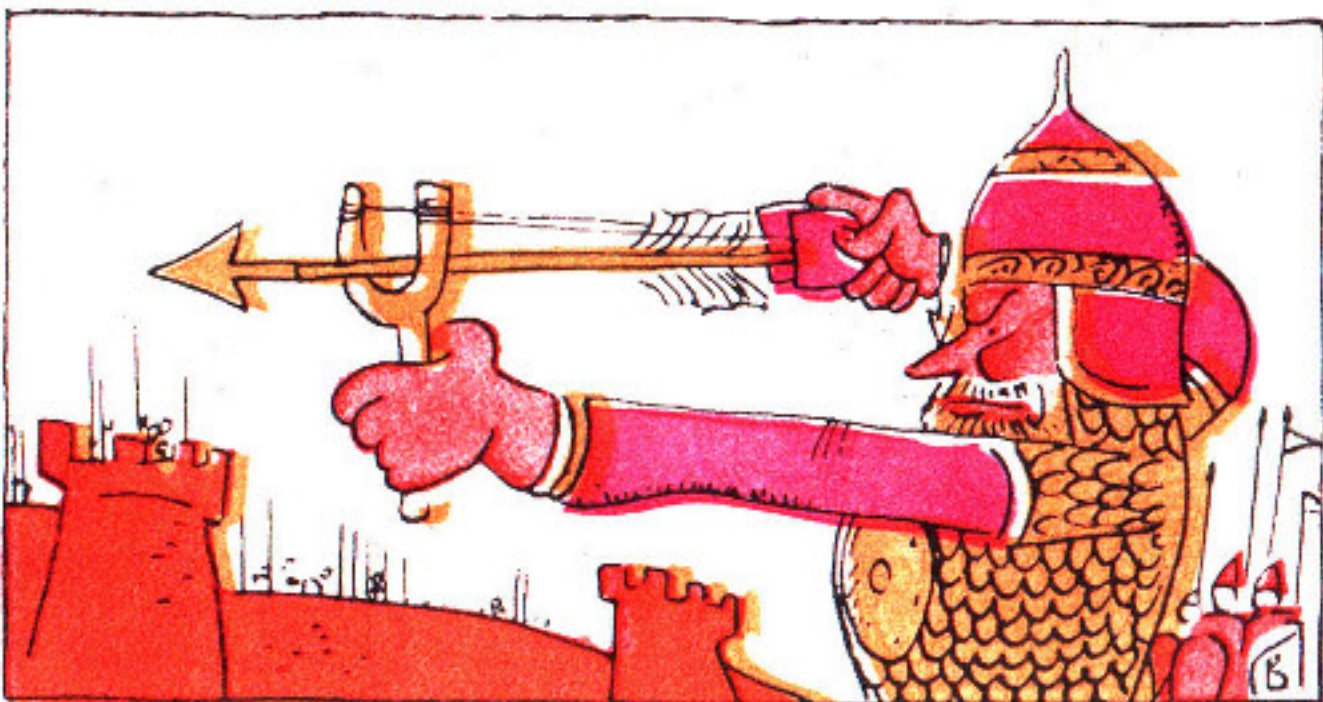
Без слів.

Мал. ГОТА

Без слів.

Мал. В. ЛУК'ЯНЦЯ

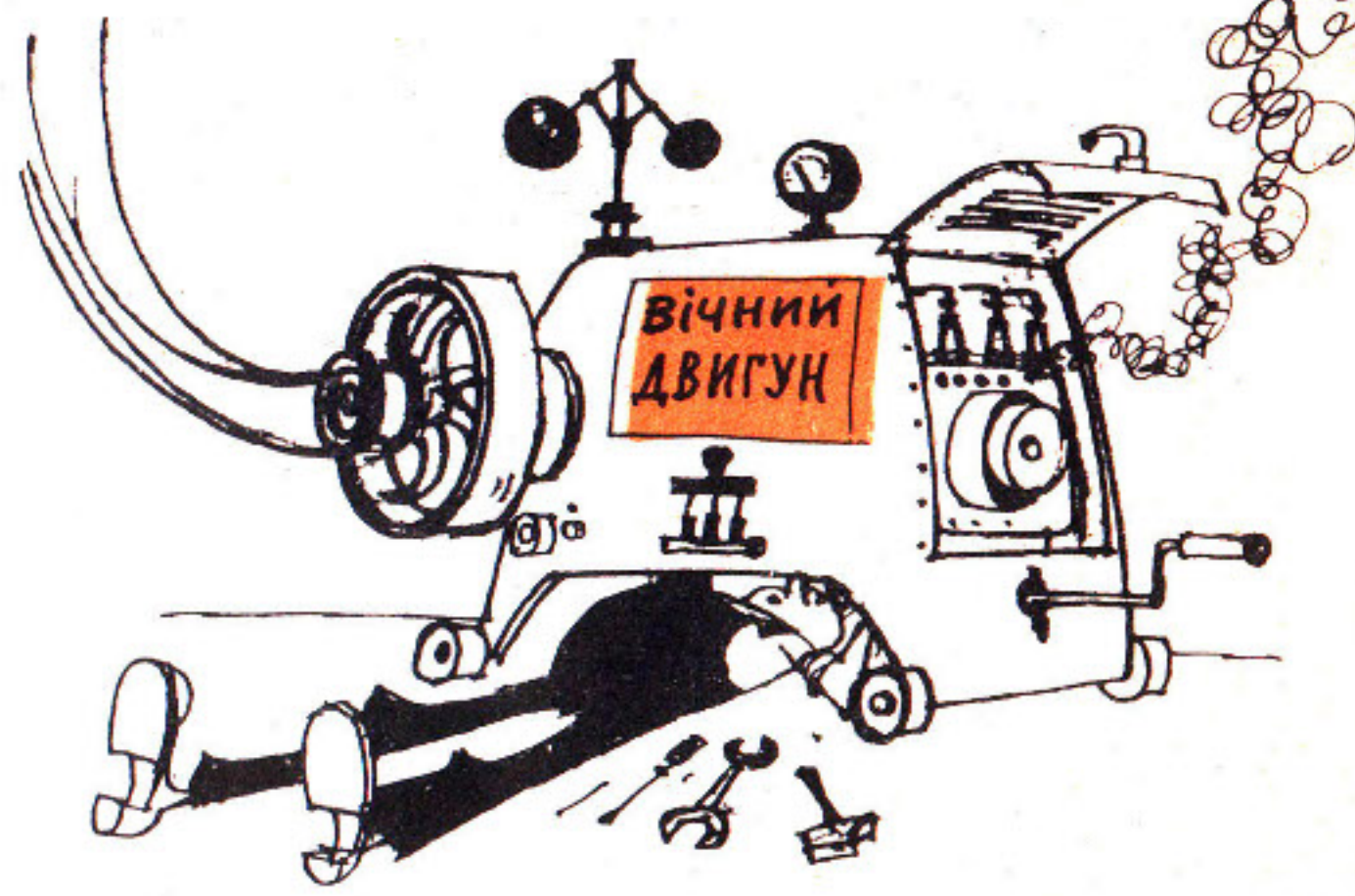
Без слів.

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— Та одчепися, яна я тобі Емма, я Едик!

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Без слів.

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

Без слів.

Без слів.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

Без слів.

ТЕЛЕГРАМИ В БЕЗВІСТЬ

У місті Кіровограді трапилася дивовижна історія: серед білого дня несподівано зникло ціле будівельне управління № 2 комбінату «Кіровоградважбуд». Щезло, наче корова язиком злизала, а за одним рипом злизала і матеріально-технічну базу, і штат, і начальника Михайла Омеляновича Андрейка.

Потім така ж доля спіткала уже керівництво комбінату в особі начальника В. С. Бабіна і головного інженера В. Д. Марикуци.

Першою це помітила дирекція місцевого технікуму механізації сільського господарства. А помітила тому, що будівельне управління № 2 торік споруджувало технікумівський гуртожиток № 3 по вулиці Волкова, 11.

Якщо милуються цим дев'ятиповерховим красенем на 408 місць здалеку, метрів отак з двохсот-трьохсот, то кожен говорить:

— За таку ляльку справді не шкода півмільйона карбованців!

Коли ж підходять зовсім близько або заходять у гуртожиток, то кожен вигукне:

— Звідкіля ж руки росли у тих майстрів, що таку потвору зліпили!

Буває, звичайно що дехто цікавиться, яким робом будівельникам пощастило зіпхнути об'єкт приймальної комісії. Але питають рідко, бо, знову ж таки, кожен знає, як це робиться. Комісія ходить по поверхам, заглядає у кімнати, фіксує недоробки, за нею човгає на колінах керівний будівельник, і груди його гудуть, як барабан, від безперервного гупання кулаками:

— Та ми цей недолік в один момент ліквідуємо! І он той ліквідуємо... І аж он той! Ви тільки прийміть і підпишіть.

Начальник БУ-2 М. О. Андрейко не становив винятку. Хіба що, окрім майстерного гупання в груди, він демонстрував ще й неабияку психологічну підготовку.

Справа в тім, що сам технікум переїхав у нове приміщення. В новий гуртожиток мали переїхати й учні. Без нього дирекції технікуму — хоч з мосту та й у воду. Михайло Омелянович врахував що обставину і підсунув будімото готовий гуртожиток саме тоді, коли новий навчальний рік був уже на носі і приймальна комісія не могла особливо комизитися.

— Ой, господи,— добивав її до того ж ваговитими аргументами товариш Андрейко,— та ви ж уражайте, який контингент тут житиме! В основному — діти трудового колгоспного селянства. А сільські хлопці й дівчата не звикли до таких комунальних фіглів-міглів, як ліфт, душ з гарячою і холодною водою, сміттепровод і тому подібне. А поки звикнуть — ми усе це доробимо.

Так от, доки на руках у Михайла Омеляновича не було приймального акта, доти він був на місці. А як тільки одержав його, безслідно щез. Дирекція технікуму помітила це майже відразу. Бо вже через місяць виїзали усі ті огріхи, що їх будівельники старанно заквасували фарбою, заляпали розчинами. Дирекція технікуму письмово нагадала тов. Андрейку:

Ви ж обцяли...

Та від начальника управління — ні з губи пари, ні з носа вітру.

З технікуму в управління летить телеграма. У відповідь — мовчок.

Дирекція письмово погрожує почала: звернемося, мовляв, у вищі інстанції.

Та наче у воду впає Михайло Омелянович і тієї води в рот набрав.

Тут уже директор технікуму Е. Л. Антонов тривогу забив, самому начальникові комбінату Віктору Савичу Бабіну написав: пропав безвісти ваш підлеглий. А з комбінату теж — ні мур-мур!

Він удруге, втретє написав. Нема тов. Бабіна, щез Віктор Савич.

А тим часом гуртожиток дійшов до такого стану, що довелося викликати есперта з бюро експертизи обласного відділу у справах будівництва і архітектури. Не буду переобтяжувати вас технічними термінами, ознайомлю тільки з висновком. А він гласив: будівельники допустили стільки порушень, що експлуатація гуртожитку неможлива, бо ще, чого доброго привалить усіх його мешканців. Треба, сказав експерт, послити основні конструкції приміщення за спеціально розробленим проектом. А хто ж, питається, буде посилювати, коли нема ні управління, ні комбінату?

Дирекція технікуму звернулася у Міністерство важкого будівництва. Міністерство, на щастя, виявилось на місці. Звідти на комбінат «Кіровоградважбуд» полетіла телеграма, адресована товаришу Бабіну: до 20 липня зробити усе чин-чином. Полетіла — і як у воду булькнула.

Чи не час, виходячи із цих фактів, оголосити розшук зниклих управління і комбінату або хоча б їхніх керівників?

В. БОНДАРЕНКО.

Від редакції: Як показала перевірка, розшукувати нікого не треба. Усі живі та здорові: і начальник БУ-2 Михайло Омелянович Андрейко, і Віктор Савич Бабін. Щоправда, останній уже не начальник комбінату, а заступник з промислового будівництва. Та стиль їхньої роботи не змінився. Обидва діють за принципом: як з очей об'єкт, так і з думки. Тому звертаємо до них після його здачі — все одно, що посилати телеграми в безвість.

ЧУДЕРНАЦЬКА МАЛЕЧА

УСМІШКА

— Казна-що тепер пішли за діти. Все тобі знають, усіх повчачуть. А запитання які ставлять?! А про що розмовляють?! А які кмітливі! Оце купили вчора наші молоді кекса. Лець угледів Юрасик і як зарелетує: «Хочо кесу! Хочо кесу!» Дали, звичайно. А воно сидить за столом і виколупує з кесу ізюм. Ні, ви уявляєте?! Йому ледь другий рік пішов, а вже знає, що саме і звідки виколупувати!

— А нашій Оксаночці ще тільки рік виповнився. А от скажи їй: «Ану дай, моя ласочко, дай, моє сонечко, татові дульку», — відразу ж скрутить! І подасть. І не комузь іншому, а саме рідному батькові. І не куди-небудь тицьне, а під самісінький ніс. І мені, якщо добре попросиш, теж тицьне, і дідові, і своїй матері. Усіх знає. Ну, скажіть, господи, боже мій, ну, звідки така здібність у дитини? Адже її ще ніхто не вчив! А що ж буде, коли почне вчитися?!

— А ще я вам розповім — і не повірите! Нашому Грицюні тільки-но півтора минуло. А таке вже розумне, таке розумне, і звідки воно усього набралось? Сидить оце вчора, сидіє. Я йому кашки манної зварила, як наказала Галя. Кажу, їж, Грицюню, їж. А воно сидить і комизиться. Одвертається. Я йому: їж, бо це, мовляв, корисно, що манна кашка — це улюблена їжа космонавтів. А воно сидить собі та гигає. А потім зачерпує

повну ложку каші, і що б ви подумали? Жбурляє в мене. Та до того ж цілить не куди-небудь, а прямисінько в очі.

А потім до мого старого присікалося. Тільки-но той через поріг, а воно: «Скажіть, діду, а яке у вас хобі? Чи ви чули коли, людоньки, чи ви чули, добрі, отаке від малечі?! Дивина, та й годі!

— Гей, Микитівно, що ваш Грицюня, що ваш Грицюня! Он у нас Петрик утнув, так утнув. Оце минулого тижня Павлуша, це синох мій старшенький, ранесенько з невісткою поїхали до райцентру. Кольоровий телевизор купувати. А я приготувала малому обід. Борщу зварила. Налила йому мисочку, їж, кажу, Петрику, їж, моє ластів'ятко. А він закопав губки, напрудився і навіть за ложку не береться. Я знову: їж, моя бергамотонько (це у нас груша така смачна-смачна), а воно до мене:

— Слухай-но, бабо, а знаєш ти, який сьогодні день?

— Знаю, — відповідаю. — Сьогодні неділя.

— Правильно, — погоджується онук, — неділя. А

потому додає: — А мій тато каже, що у неділю до борщу мужички треба налити чарочку.

— Отакеньки. А йому ж оце чотири з лишком роки! І звідки воно усього цього навчався?

Віктор БАКЛАНОВ.

НАРОДЦІ УСМІШКИ

ЗАГЛЯНЬТЕ ВОСЕНИ

Побачив голова колгоспу, що баба Настя щодня на городі порастається та й питає:

— Вам не тяжко з отакою великою плантацією?

— Що ви, Дмитре Михайловичу, я тільки обробляю, а дітки підбирають.

— А хіба вони у вас є?

— А ви восени загляньте.

ЗАРПЛАТА — НЕ ГОЛОВНЕ

При оформленні на роботу кадровик довго розказував поступачому про фабрику, її цехи, людей, а потім запитав:

— Вас, мабуть, і зарплата цікавить?

— Ні, мене влаштовує сама продукція.

Надіслав І. ФОМІН.

М. Миколай.

ЧИМАЛЕНЬКИЙ ПРИБУТОК

— Чи й ти, Петре, вирішив ма-

шини купувати?

— З чого ти взяв?

— Та щось частенько бачу, як ти збираєш пляшки в парку.

Записав М. СОЛОНЦЕВИЙ.

М. Харків.

ПРОСТА ПРИЧИНА

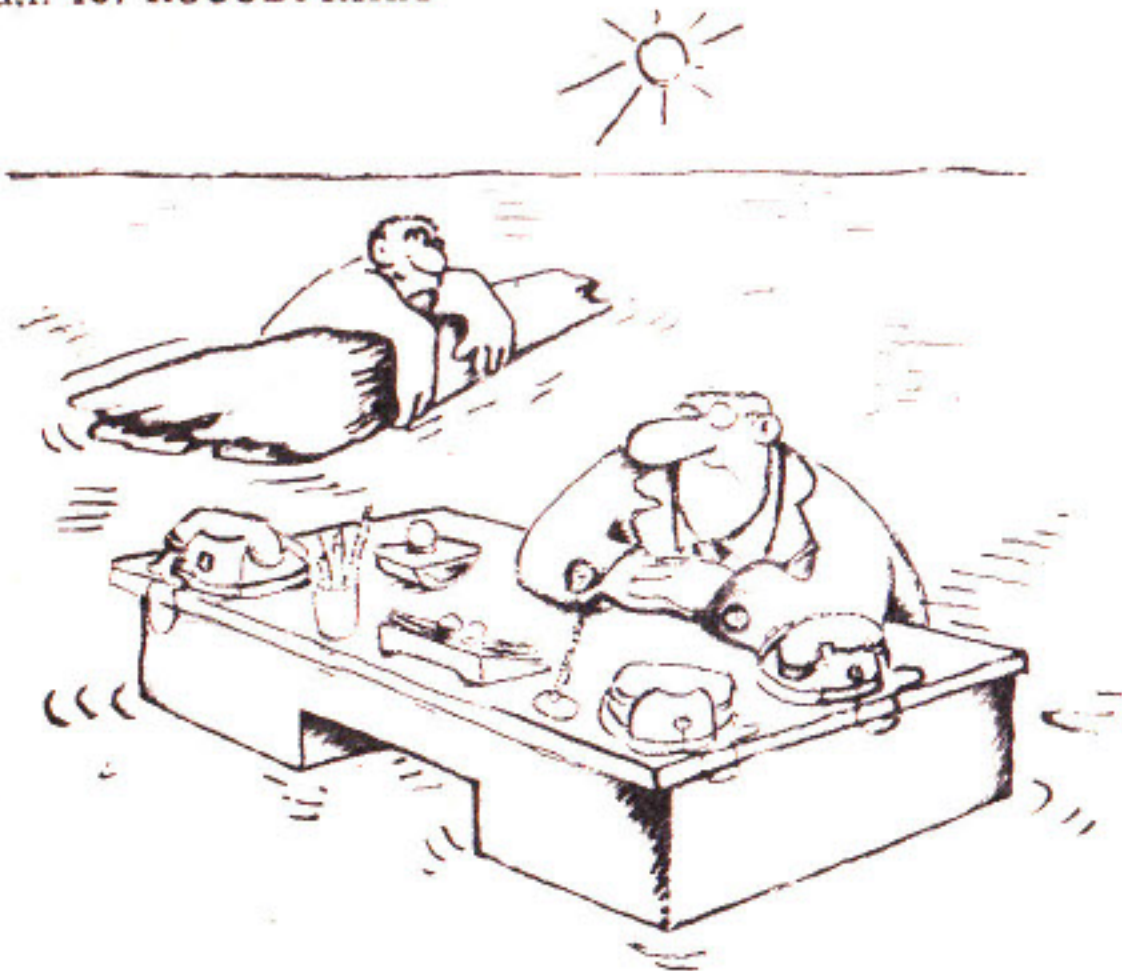
Перед початком сеансу в кінотеатрі один чоловік запитує в свого сусіда:

— Чому це глядачів мало?

— Причина проста, — пояснює той, — до шістнадцяти років дивитися фільми не можна, а після шістнадцяти — уже не цікаво.

П. ЛАВРИК.

М. Суми.

Без слів.

— Недавно прочитав, що люльку курити менш шкідливо, ніж сигарети й цигарки.

ДОВГО ЧЕКАТИ

Давить з яблук сік Микита,
Виливає в бочку.
Біля нього донька Рита
Сіла в холодочку.
Натомився. Витирає
Об рушник долоні.
«Приму» в пальцях
розминає
І говорить доні:
— Через три-чотири роки
Йтимеш заміж, дочко,
І тоді вина із соку
Буде ціла бочка.
Примружила доня око:
— Глумитесь навмисне.
Якщо ждять чотири роки,
То хай воно скисне!

ЗАМІСТЬ МОЧАЛКИ

Третій день вже не
говорить
Жінка до Мартина,
А була на те серйозна
У неї причина:
Чоловік ішов у лазню
(Але ж і ворона!)
Взяв у сумку не мочалку,
А її шиньйона.

Борис ТРОФИМЧУК.

с. Здовбиця
Здолбунівського району
Ровенської області.

Олександр МАКЕДОНСЬКИЙ 356—323 до н. е.

Звичай голитися

Звичай голити бороду вперше запровадив Олександр Македонський. Під час рукопашного бою вороги хапали його солдатів за бороди, через це Олександр наказав усім воїнам голитися.

П. І. ЧАЙКОВСЬКИЙ 1840—1893

Помилка композитора

Влітку 1872 року П. І. Чайковський жив у своєї сестри О. І. Давидової в с. Кам'янці на Черкащині. Тут він написав Другу симфонію, для фіналу якої використав грайливу українську пісню «Журавель». Одного разу старий слуга Давидових, почувши, як композитор награв мелодію пісні на роялі, підійшов і ввічливо сказав:

— Вибачте, Петре Іллічу, а тільки ви не так граєте «Журавля». Його співають ось так... — І старий затяг: — «Таки-таки дибле, таки-таки щипле...»
Чайковському сподобався цей варіант, і він використав його у фіналі.

Нюанси

Під час перебування Чайковського в Одесі в театрі йшли одна за одною його опери. Якось на репетиції оперний маестро Еммануель сказав композиторові:

З НАПІВ-ЗАБУТОГО

— А знаєте, Петре Іллічу, в «Мазепі» відчуваються нюанси з «Євгенія Онегіна» і «Пікової дами».

— А знаєте, маестро, — відповів йому тим же тоном Чайковський, — і «Мазепа», і «Євгеній Онегін», і «Пікова дама» — мої опери.

І. І. МЕЧНИКОВ 1845—1916

Щедрий дарунок

Якось до російського біолога Мечникова, що жив тоді у Парижі, прийшов незвичайний відвідувач. Від імені паризьких комерсантів він просив ученого, запропонувавши йому участь у прибутках, дозволити виготовляти кефір за допомогою палички Мечникова. Вчений категорично відмовив. Незважаючи на це, торговці й промисловці і далі набридали вченому. Тоді Мечников викликав до себе швейцара інституту, розпитав його про сім'ю, про ціни на продовольство і, подаючи йому папірець, сказав:

— Тут написано, що всі свої права на виготовлення кефіру за допомо-

гою моєї палички я передаю безкоштовно у повне ваше розпорядження. Якщо ваше починання матиме успіх, будете доставляти мені щоденно дві склянки кефіру.

І. Я. ФРАНКО 1856—1916

Ефектні заголовки

Зайшла суперечка про заголовки творів. Хтось із присутніх зауважив, що ефектний заголовок вирішує успіх книжки, а Франко не надає цьому значення.

— Ефектні заголовки справді допомагають багатьом письменникам, — відповів він. — Заголовок — єдина річ, яка залишається в пам'яті читачів від їхніх творів.

ОСТАП ВИШНЯ 1889—1956

Що таке любов!

Остап Вишня виступав на одному з літературно-молодіжних вечорів. Молодь жваво брала участь в обговоренні. Дівчина, років шістнадцяти, запитала:

— Павле Михайловичу, що таке любов?

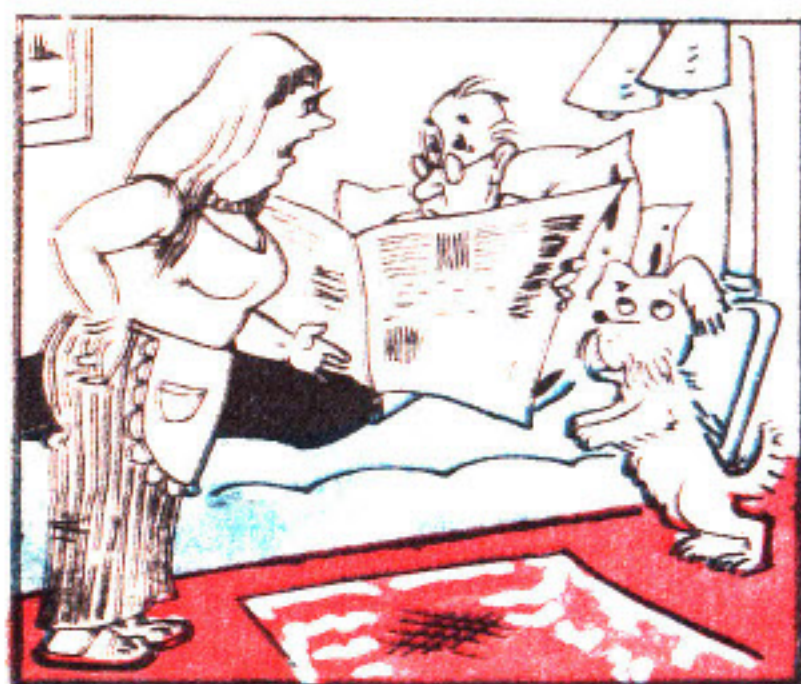
Павло Михайлович подумав і сказав:

— Забув. — А через хвилику додав: — Але пам'ятаю, що це щось дуже приємне.

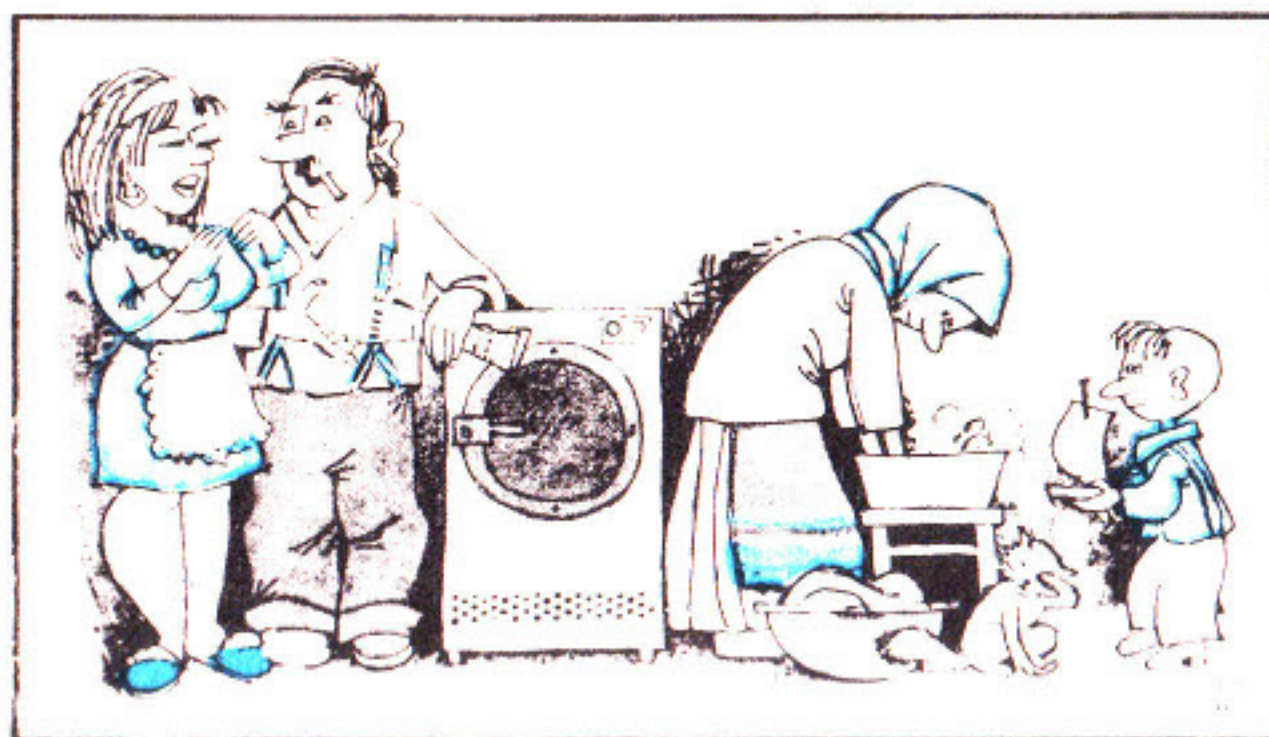
Що дадуть телевізори у міському транспорті? Рационалізаторська пропозиція Перця.

ГУМОР НАШИХ ПОБРАТИМІВ

— Посунься! Чого розвалився?
Не бачиш, що мопсик хоче лягти?!

Малюнки з журналів «КАПКАН» — Чебоксари, «ВОЖИК» — Мінськ, «ДАДЗІС» — Рига, «ЧАЯН» — Казань, «ШЛУОТА» — Вільнюс, «ХЕНЕК» — Уфа, «КІПЕРУШ» — Кишинів.

— З того часу, як твоя мама переїхала до нас, в хаті стало тісно. Давай продамо пральну машину.

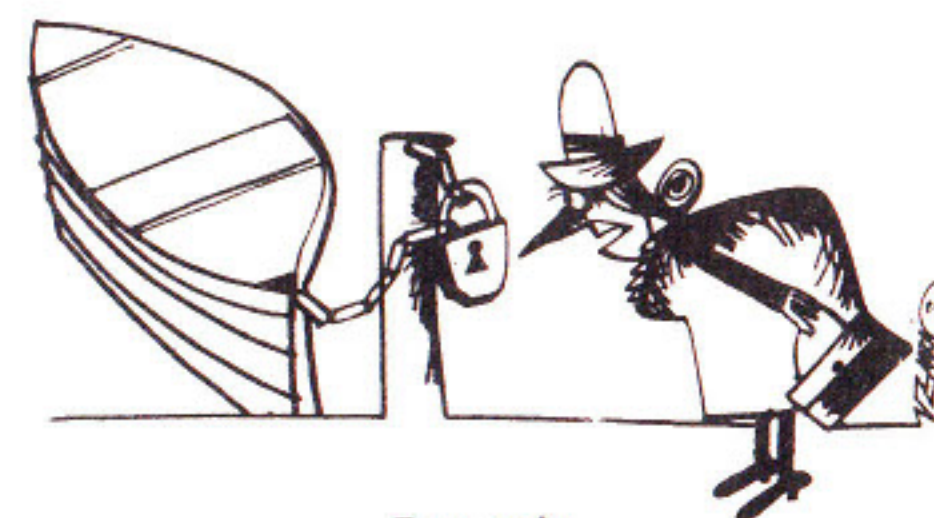
— Як тобі здається, що в нас буде — «Жигулі» чи «Москвич»?

— Ну й молодь пішла! Не встигли побудувати дім — уже скандалять...

ХТО ЙОМУ
ВУХА
ОБРИЗАВ?

Без слів.

— Мамо, а в лева теж перука?

— А в позаминулому році я от-таки-ий штраф заплатив...

«ЖЕК відпустив круглий ліс без довідки про ліс, що він є дійсно забудованим, після втручання адміністрації ліс був зданий на склад в зв'язку з тим, що він практично не будуватиметься і ремонту ніякого не проводитиметься».
(3 акта перевірки).

«В прохідній частині цеху, де розміщена експедиція, яка обгороджена металічною сіткою помімо неї зберігається вино до якого мають доступ особи, які не мають ніякого відношення до його зберігання».
(3 акта перевірки).
Надіслав Е. Кудрай.

«ЗАГУБИВСЯ білий пудель. Годувати тричі на день. Ранком консерви

**Страшне перо
ЧЕ В ГУСАКА...**

«Сайра» з вітаміном «А», вдень — курятина з вітаміном «В», ввечері сметана з вітаміном «С». З питань заміни раціону звертатись по телефону 3-45-46».

Надіслав І. КАЦНІЛЬСОН.

«ОБ'ЯВА

Візьму на квартиру двох девчонок без топлива. Плата по соглашательст-

ву, вода без щетки. Хлопців не предлагать».

«Миритися з ним не буду. Він добрий тільки при вас. А дома хвоста як підніме, то і на ракеті не втечеш. Краще завербуйте його куди-небудь».
(3 пояснення).

«А що вам розказувати. Шихвер взяв не для себе. А що тітка на півлітру дала так всяка ж робота оплачується».
(3 пояснення в товариському суді).
Надіслав І. ФОМІН.

Завгаражем мені не видав камер і тому я пожував два колеса».
Надіслав В. БІЛАН.

ГУСАК

Байка

Один Гусак
Хвалився так:
— Якби я пір'я мав більше
Та шию вигинав гнучкіше,
Та краще плавав на воді,
То був би
Лебедем тоді.

Петро БОНДАРЧУК.

м. Донецьк.

Головний редактор
Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ,
С. ОЛІЙНИК, Ю. ПРОКОПЕНКО, І. СОЧИВЕЦЬ (відповідальний секретар),
В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 41-89-12, 41-89-17, 41-89-15. Для телеграм: Київ Перець.

Журнал «Перець» № 20 (1014)
(на українському мові).

Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 16. IX. 1977 р. Підписано до друку 4. X. 1977 р. БФ 12863. Папір 70×108%. Фіз.-друк. арк. 2. Умовн.-друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,54. Зам. 04447. Тираж 3.150.000.

© Журнал «Перець», 1977 р.

Рукописи не повертаються.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Орден Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.

Відсканував і опрацював Олег ЛЕСЬКІВ для спільноти:

<http://perec-ua.livejournal.com>

— Уже шістдесят літ, як бабахнула та «Аврора», а в мене з кожним роком все дужче в голові стріляє.